

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Ανατολικής
Μακεδονίας και Θράκης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ» 2014 – 2020

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 01: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας»

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 01: «Ενίσχυση έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας»

Επενδυτική Προτεραιότητα 1.β: «Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στη Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξης της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής»

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ

«Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων»

του κλάδου

Αγρο-διατροφής

Κωδικός Πρόσκλησης: ΑΜ066

Έκδοση 1^η

ΚΟΜΟΤΗΝΗ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2018

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	10
2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	15
3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	18
4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	18
5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	21
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	22
6.1 Επιλέξιμες Δαπάνες	22
6.1.1 Πρόσθετες διευκρινίσεις για τις επιλέξιμες δαπάνες.....	23
6.2 Μη επιλέξιμες δαπάνες.....	31
6.3 Όροι και προϋποθέσεις εκτέλεσης των δαπανών.....	31
6.4 Προϋπολογισμός έργων – διάρκεια υλοποίησης.....	31
6.4.1 Προϋπολογισμός έργων	31
6.4.2 Διάρκεια των έργων	32
7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ.....	32
7.1 Χρηματοδότηση Πρόσκλησης.....	32
7.2 Ένταξη της ενίσχυσης	32
7.2.1 Επιχειρήσεις.....	32
7.3 Σώρευση	34
7.4 Ιδιωτική συμμετοχή.....	34
7.5 Διάρθρωση Προϋπολογισμού	35
8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	35
9. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	36
10. ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	37
10.1 Κριτήρια Αξιολόγησης- Διαδικασία Αξιολόγησης.....	37
10.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	38
10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.....	43
10.5 ΕΓΚΡΙΣΗ.....	44
11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	46
11.1 Εξόφληση δαπανών υλοποίησης.....	46

11.1.1 Τρόπος Εξόφλησης Παραστατικών.....	46
11.2 Παρακολούθηση Πράξεων – Επαληθεύσεις – Πιστοποιήσεις.....	49
11.2.1 Λογιστική παρακολούθηση	49
11.2.2 Παρακολούθηση πράξεων – Επαληθεύσεις – Πιστοποιήσεις.....	50
11.3 Καταβολή Ενίσχυσης – Απαιτούμενα Δικαιολογητικά	53
11.3.1 Προκαταβολή	54
11.3.2 Ενδιάμεση καταβολή	55
11.3.3 Αποπληρωμή.....	55
12. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	55
12.1 Διαδικασία τροποποίησης	55
12.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ.....	57
12.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ.....	57
12.4 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	58
13. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	58
13.1 Δείκτες επιτυχίας της παρούσας δράσης.....	59
14. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	60
14.1 Υποχρεώσεις κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου.....	60
14.2 Υποχρεώσεις μετά την ολοκλήρωση του έργου.....	61
14.3 Εξέταση τήρησης υποχρεώσεων δικαιούχων	61
15. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	62
16. ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ – ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ.....	62
17. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.....	63

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντμήσεις έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Αρχή Ελέγχου	Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).
Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών	Αίτημα του δικαιούχου που αποστέλλεται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» (ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ) για την επαλήθευση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου του.
ΑμΕΑ	Άτομα με αναπηρία. Ο όρος αναφέρεται σε άτομα με κινητική ή/και αισθητηριακή αναπηρία (προβλήματα όρασης και ακοής) ή/και ψυχική/νοητική/ γνωστική κ.λπ. αναπηρίες.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα
Ανεξάρτητη Επιχείρηση	Κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014.
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας: Μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων, οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους.
Αριθμός εργαζομένων	Ο αριθμός προσωπικού μιας επιχείρησης αντικατοπτρίζεται στον αριθμό των ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ) και πρακτικά προκύπτει από τον λόγο του συνόλου των ημερομισθίων που «έβαλε» μια επιχείρηση στο σύνολο μιας χρήσης προς 300. Για τον υπολογισμό του συνόλου των ημερομισθίων λαμβάνονται υπόψη: <ul style="list-style-type: none"> - Οι μισθωτοί της εξεταζόμενης επιχείρησης. - Τα πρόσωπα που εργάζονται σ' αυτή την επιχείρηση, που έχουν σχέση εξάρτησης από αυτή και εξομοιώνονται προς μισθωτούς ενώπιον του εθνικού δικαίου. - Οι ιδιοκτήτες της επιχείρησης. - Οι συνεταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα στην επιχείρηση και επωφελούνται των οικονομικών πλεονεκτημάτων από μέρους της επιχείρησης. - Οι μαθητευόμενοι ή σπουδαστές σε επαγγελματική κατάρτιση που επωφελούνται σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής επιμόρφωσης δεν υπολογίζονται στον αριθμό των απασχολούμενων προσώπων. Μία ΕΜΕ αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση, ή για λογαριασμό της επιχείρησης, με καθεστώς πλήρους απασχόλησης, κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εξεταζόμενου έτους. Ο αριθμός προσωπικού υπολογίζεται σε ΕΜΕ. Η εργασία των προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκαν με καθεστώς μερικής απασχόλησης, που εργάστηκε εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσματα ΕΜΕ. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή γονικών αδειών δεν υπολογίζεται.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

Βασική Έρευνα	Πειραματική ή θεωρητική εργασία που αναλαμβάνεται κυρίως για την παραγωγή νέων γνώσεων σχετικά με τα βασικά αίτια φαινομένων και παρατηρήσιμων γεγονότων, χωρίς να προβλέπεται άμεση εμπορική εφαρμογή ή χρήση.
Βιομηχανική Έρευνα	Η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα, ιδιαίτερα δε για την κατοχύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών.
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, ενός ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ενός 31 ^{ης} Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής ή/και της Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή σε μία πράξη.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που εκτελεί έργο και λαμβάνει δημόσια ενίσχυση. Είναι ο τελικός αποδέκτης της δημόσιας δαπάνης. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης ως δικαιούχος νοείται κάθε φορέας που συνεργάζεται για την υλοποίηση του έργου.
Δράση	Σύνολο ενεργειών που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση των στόχων που τίθενται από τους άξονες προτεραιότητας του ΕΠ Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης 2014-2020. Κάθε δράση, μπορεί να υλοποιείται μέσω μίας ή περισσότερων πράξεων.
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία: τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία: α) Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), β) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), γ) Ταμείο Συνοχής και τα Επενδυτικά Ταμεία: α) Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και β) Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), τα οποία λειτουργούν βάσει ενός κοινού πλαισίου που ορίζεται από τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΜΕ	Ετήσια Μονάδα Εργασίας: Η μία (1) ετήσια μονάδα εργασίας αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της επιχείρησης, με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εξεταζόμενου έτους. Η εργασία των προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκαν με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχικά, υπολογίζεται ως κλάσματα ΕΜΕ.
Έναρξη εργασιών	Το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά

	δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.
Ενίσχυση/ Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων/έργων (βλέπε «Δημόσια Δαπάνη»)
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός ή περισσοτέρων ΕΔΕΤ.
ΕΠ ΠΑΜΘ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.
Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός	Δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή, άνευ Φ.Π.Α.
Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς.
Έρευνα και Ανάπτυξη	Η δημιουργική εργασία η οποία καλύπτει τις δραστηριότητες της βασικής και της εφαρμοσμένης ανάπτυξης και πραγματοποιείται σε συστηματική βάση με σκοπό την αύξηση του αποθέματος της γνώσης, συμπεριλαμβανομένης της γνώσης του ανθρώπου, του πολιτισμού και της κοινωνίας, καθώς και η χρήση του αποθέματος της γνώσης για την ανάπτυξη νέων εφαρμογών.
Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας	Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 200,000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.
ΕΣΔΕΚ	Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που εμπεριέχουν δράσεις κατάρτισης.
ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκη.
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής Επιτροπή).
ΕΦ	Ενδιάμεσος Φορέας: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.
€	Ευρώ.
Επενδυτικό Σχέδιο (Ε/Σ)	Το σύνολο των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στην αίτηση χρηματοδότησης του δικαιούχου στο πλαίσιο της προκήρυξης της δράσης.
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια για την υλοποίηση έργου
Καινοτομία	Η αξιοποίηση υφιστάμενης ή/και νέας γνώσης ή/και η μετατροπή μιας ιδέας σε προϊόν ή υπηρεσία, λειτουργική μέθοδο παραγωγής ή διανομής – νέα ή βελτιωμένη – ή νέα μέθοδο παροχής κοινωνικής υπηρεσίας ή η διαδικασία με την οποία νέες ιδέες δίνουν απαντήσεις στα αιτήματα της κοινωνίας και της οικονομίας και δημιουργούν νέα προϊόντα,

	βιομηχανικά πρωτότυπα, υπηρεσίες ή επιχειρηματικά κι οργανωτικά μοντέλα που εισάγονται με επιτυχία σε μια υφιστάμενη αγορά ή που μπορούν να δημιουργήσουν νέες αγορές, καθώς και τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής.
Καινοτόμος επιχείρηση	Κάθε επιχείρηση: Α) η οποία μπορεί να αποδείξει, μέσω αξιολόγησης που διεξάγεται από εξωτερικό εμπειρογνώμονα, ότι στο προβλεπτό μέλλον θα αναπτύξει προϊόντα, υπηρεσίες ή διεργασίες που είναι νέες ή ουσιωδώς βελτιωμένες σε σχέση με τη σύγχρονη τεχνολογία στον σχετικό κλάδο και ενέχουν κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας, ή Β) της οποίας οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10% του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν την χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης και δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή.
Μελέτη σκοπιμότητας	Η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός σχεδίου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του.
Μεταφορά γνώσης	Κάθε διαδικασία με στόχο την απόκτηση, συγκέντρωση και ανταλλαγή ρητής και σιωπηρής γνώσης, καθώς και δεξιοτήτων και προσόντων, σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, όπως είναι η ερευνητική συνεργασία, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, η αδειοδότηση, η δημιουργία τεχνοβλαστών, οι δημοσιεύσεις και η κινητικότητα των ερευνητών και λοιπού προσωπικού που συμμετέχει στις εν λόγω δραστηριότητες. Πέραν της επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης, περιλαμβάνει και άλλα είδη γνώσης, όπως γνώση χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα περιλαμβάνουν και γνώση περιβαλλόντων πραγματικών συνθηκών λειτουργίας και μεθόδων οργανωτικής καινοτομίας, καθώς και διαχείριση γνώσεων σχετικά με τον καθορισμό, την απόκτηση, την προστασία, την προάσπιση και την εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων.
Οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων	Οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι φορείς καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική ή εικονική παρουσία), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν αποφασιστικά μια οντότητα του είδους αυτού, π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν επιτρέπεται να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα ερευνητικά της αποτελέσματα.
Πειραματική Ανάπτυξη	Η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών. Μπορούν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο

	τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και έγκριση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών έργων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και έγκρισης. Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθειες ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό αυτής.
ΠΑΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
Πράξη/Έργο	Έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος ή με ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από την επιτροπή παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται.
Πράξη του Ε.Π.	Έργο που υλοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος.
ΠΣΚΕ	Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας. Οι διαδικασίες περιγράφονται σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες των διαρθρωτικών ταμείων και των Κρατικών Ενισχύσεων.
ΣΑΕ	Συλλογική Απόφαση Έργου.
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου.
Συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας	Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν.
Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	Τύπος επιχειρήσεων όπως προσδιορίζεται στο αρ. 3 παρ. 3 του Παραρτήματος IV της παρούσας πρόσκλησης.
Συνεργαζόμενες Επιχειρήσεις	Τύπος επιχειρήσεων όπως προσδιορίζεται στο αρ. 3 παρ. 2 του Παραρτήματος IV της παρούσας πρόσκλησης.
Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014–2020 (Εταιρικό	Το έγγραφο που καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης με τη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, Περιφερειών και των λοιπών οικείων εταίρων, και εγκρίνεται, μετά από διάλογο, από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής Επιτροπή) και το οποίο αποτελεί το πλαίσιο για την κατάρτιση του

Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης-ΕΣΠΑ)	προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας.
ΥΑΕΚΕΔ (Υπουργική Απόφαση Εθνικών Κανόνων Επιλεξιμότητας Δαπανών)	Η Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.18, (ΦΕΚ Β' 5968/31.12.2018) Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"».
Υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας	Η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.
Φορέας Χρηματοδότησης	Το Υπουργείο ή η Περιφέρεια που έχει την ευθύνη απόδοσης των πιστώσεων στο δικαιούχο ή στον ενδιάμεσο φορέα στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων.
Φορέας Επένδυσης/ Φορέας Υλοποίησης	Άτυπος, εναλλακτικός τρόπος περιγραφής των δικαιούχων στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης.
Χαρακτήρας κινήτρου	Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δράση «Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων» με κωδικό «1β.1.1» χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονίας – Θράκη» 2014 – 2020 .

Εντάσσεται στον Άξονα 01 του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014-2020 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας» και ειδικότερα συμβάλει στον Ειδικό Στόχο 1 «Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)».

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Το βασικό νομοθετικό πλαίσιο βάσει του οποίου θα υλοποιηθεί η δράση είναι:

- 1) Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
- 2) Το ν. 4314/2014 «Για τη Διαχείριση, το έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό Δίκαιο, τροποποίηση του ν.3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α 265/23-12-2014).
- 3) Το Π.Δ. 147/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης» (Α' 192).
- 4) Το Π.Δ. 22/2018 (ΦΕΚ 37Α) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού και Υφυπουργών».
- 5) Το Π.Δ. 87/2018 (ΦΕΚ 160Α) «Αποδοχή παραίτησης Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών».
- 6) Το Π.Δ 88/2018 (ΦΕΚ 160/Τ.Α/29-08-2018) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
- 7) Η 91589/04.09.2018 (ΦΕΚ 3814Β') Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, Ευστάθιο Γιαννακίδη».
- 8) Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020, αρ. απόφασης C(2014)3542.final/23.05.2014.
- 9) Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (αρθ. 110 παρ. 2 στοιχ. α, αρθ. 115, αρθ. 125 παρ.2 στοιχ. γ και παρ.3, Παράρτημα XII).
- 10) Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την κατάργηση του υπ. αρ. 1080/2006 Κανονισμού του Συμβουλίου.
- 11) Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του υπ. αρ. 1081/2006 Κανονισμού του Συμβουλίου, όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 12) Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 821/2014 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2014, περί καθορισμού κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις λεπτομέρειες για την μεταβίβαση και διαχείριση των συνεισφορών των προγραμμάτων, την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας για τις πράξεις και το σύστημα καταγραφής κι αποθήκευσης των δεδομένων, όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 13) Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την

κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Ο.Υ ΕΕ L 187/1 της 26.6.2014).

- 14) Η Σύσταση 361/2003 της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003) , όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 15) Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1084/2017 της Επιτροπής της 14ης Ιουνίου 2017 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014.
- 16) Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
- 17) Η Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (2014/C 198/01).
- 18) Η με αριθμό C(2014) 10174 final / 18.12.2014 Εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» Ελλάδα (CCI 2014GR16M2OP014) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την C(2018) 8853 /12-12-2018 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
- 19) Ο Ν. 3852/07.06.2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87^{Α'}).
- 20) Η Υπουργική Απόφαση με αριθ. 3357/ΕΥΣ/1338/27.01.2011 και θέμα: "Στοιχεία συστήματος για τον έλεγχο σώρευσης κρατικών ενισχύσεων", όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 21) Η Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθμ. 46274/26.09.2014 (ΦΕΚ2573Β') και θέμα: «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων».
- 22) Ο Ν. 4314/23.12.2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265^{Α'}).
- 23) Ο Ν.4310/08.12.2014 (ΦΕΚ 258^{Α'}) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις») όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
- 24) Η Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθ. 145740/27.01.2015 και θέμα: «Έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020», όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 25) Η Υπουργική Απόφαση με αριθ. 32674/ΕΥΘΥ 330/23.03.2015 (ΦΕΚ 714/Β') με την οποία αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 4314/2014 και αντικατάστασης της αριθ. 41543/278/Γ' ΚΠΣ/ΚΥΑ/8.12.2000 (ΦΕΚ 1501/Β') κοινής υπουργικής απόφασης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- 26) Η Υπουργική Απόφαση με αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ1822/Β') με θέμα "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας για τα προγράμματα ΕΣΠΑ 2014-2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτε-λεσμάτων αξιολόγησης πράξεων", όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 27) Το έγγραφο με αριθ. 4843/119432/03.11.2015 της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων και θέμα: «Κριτήριο Διαχωρισμού».
- 28) Ο Οδηγός Κρατικών Ενισχύσεων και RIS3, όπως κοινοποιήθηκε με το υπ' αριθ. 115970/13.11.2015 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων, όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 29) Το με αριθ. 120780/ΕΥΘΥ1150/25.11.2015 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΣ στο πλαίσιο του Στόχου: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση», όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 30) Η Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθμ. 126829/ΕΥΘΥ1217/21.12.2015 (ΦΕΚ 2784 Β') «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή

παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν.4314/2014».

- 31) Η Υπουργική Απόφαση με αριθ. 18709/ΕΥΣΣΑ 413/24-02-2016 (ΦΕΚ 449) και θέμα: "Διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης, ανάθεσης και υλοποίησης ενεργειών τεχνικής βοήθειας", και ειδικότερα τα αναφερόμενα σε «Αξιολόγηση» στο Παράρτημα 1, όπως τροποποιείται και ισχύει.
- 32) Το έγγραφο της Γ.Γ. Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ με αριθ. 17952/ΕΥΣΣΑ 382/17.02.2016 και θέμα: "Διαχείριση Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης – RIS3".
- 33) Ο Ν. 4386/11.05.2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Β 83), όπως ισχύει.
- 34) Το με αριθ. 49939/ΕΥΚΕ1942/13.05.2016 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Κρατικές ενισχύσεις και δημόσια χρηματοδότηση ερευνητικών οργανισμών – ερευνητικών υποδομών».
- 35) Το με αριθ. 64925/ΕΥΚΕ5796/09.06.2017 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014».
- 36) Η Υπουργική Απόφαση με αριθ. 62550 (ΦΕΚ Β' 1738/15.06.2016) για Σύσταση Ανοιχτού Καταπιστευτικού (Δεσμευμένου) Λογαριασμού (Escrow Account).
- 37) Ο Ν. 4403/07.07.2016 (ΦΕΚ 125) "Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των άρθρων 19, 20, 29, 30, 33, 35, 40 έως 46 της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ σχετικά με «τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ ΕΟΚ του Συμβουλίου» (Ε.Ε. L 189 της 29ης Ιουνίου 2013) και στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 330/1 της 15ης Νοεμβρίου 2014) «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους» και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού".
- 38) Η Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθ. 109343/12/11.07.2017 (ΦΕΚ 2351^{Β'}) με θέμα: «Κριτήρια χαρακτηρισμού δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας των επιχειρήσεων».
- 39) Η με αριθ. 3036/12.07.2016 απόφαση, μέσω γραπτής διαδικασίας, της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020», με την οποία εγκρίθηκαν τα κριτήρια επιλογής των πράξεων της Δράσης 1β.1.1, όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην παρούσα αναλυτική Πρόσκληση έγγραφο.
- 40) Η με αριθ. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
- 41) Το με αριθ. 101270/ΕΥΚΕ3633/30.09.2016 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014».
- 42) Το έγγραφο με αριθ. 104011/ΕΥΘΥ970/06.10.2016 και θέμα: «Διαχειριστικό πλαίσιο μακροχρόνιων υποχρεώσεων σε πράξεις κρατικών ενισχύσεων (πλην υποδομών) της περιόδου 2007 – 2013, βάσει του άρθρου 57 του Καν. 1083/2006».
- 43) Η Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης 137675/ ΕΥΘΥ1016/19.12.18, (ΦΕΚ Β' 5968/31.12.2018) Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ

2014-2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων”»).

- 44) Η από 25/10/2016 απόφαση της 2^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020», με την οποία επικαιροποιήθηκε το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ του Άξονα Προτεραιότητας, όπως περιγράφεται και εξειδικεύεται στο συνημμένο στην πρόσκληση έγγραφο.
- 45) Το με αριθ. 115150/ΕΥΚΕ4023/02.11.2016 και θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
- 46) Το Ν.4443/09.12.2016, και ειδικότερα το Άρθρο 72, αναφορικά με "Τροποποιήσεις του Ν. 4314/2014 (Α' 265)".
- 47) Η Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 20/24.01.2017) με θέμα: «Καθορισμός αμοιβών των εμπειρογνομόνων και των μελών των επιτροπών για την αξιολόγηση και την υλοποίηση των έργων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας».
- 48) Το με αριθ. 12163/ΕΥΚΕ4902/27.01.2017 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων».
- 49) Το με αριθ. 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».
- 50) Το με αριθ. 81193/ΕΥΚΕ6097/20.07.2017 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Υπενθύμιση – Παροχή στοιχείων για χορηγηθείσες κρατικές ενισχύσεις».
- 51) Η με αριθ. 3586/17.10.2017 απόφαση, μέσω γραπτής διαδικασίας, της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020», με την οποία επικαιροποιήθηκε το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ του Άξονα Προτεραιότητας (αυξήθηκε ο προϋπολογισμός και εγκρίθηκαν τα κριτήρια επιλογής των πράξεων της Δράσης 1β.1.1), όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην παρούσα αναλυτική Πρόσκληση έγγραφο.
- 52) Το Ν.4488/13.09.2017, «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 137), και ειδικότερα τα άρθρα 39 & 40, σχετικά με τον «Αποκλεισμό από δημόσιες συμβάσεις και χρηματοδοτήσεις λόγω παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας».
- 53) Το 3^ο Έγγραφο Εξειδίκευσης της Εφαρμογής του Ε.Π. ΑΜΘ 2014-2020, όπως εγκρίθηκε στην από 7/11/2017 σχετική Απόφαση της 3^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης.
- 54) Το με αριθ. 8217/ΕΥΚΕ100/23.01.2018 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Εναλλακτική λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) και προσαρμογή των διαδικασιών, ρών εργασίας και ρόλων στην λειτουργία αυτή όσον αφορά στη διαχείριση δράσεων κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
- 55) Το με αριθ. 109092/ΕΥΚΕ6468/09.10.17 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Δυνατότητα χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) πειραματικής ανάπτυξης στον τομέα της αγροδιατροφής που αφορά παραγόμενο προϊόν το οποίο εμπίπτει στο Παρ.Ι της ΣΛΕΕ»
- 56) Το με αριθ. 110404/ΕΥΚΕ 1692/18.10.2018 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Έκφραση γνώμης επί της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων, του κλάδου Αγρο-διατροφής στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014 - 2020»», με το οποίο διατυπώνεται σύμφωνη γνώμη για την προκήρυξη της δράσης.

Σημειώνονται τα εξής:

1. Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη δράση θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.
2. Η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων σε Μεγάλες, Μεσαίες, Μικρές και Πολύ Μικρές γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα I του Καν. Ε.Ε. 651/2014 (βλ. **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV** «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ», της παρούσας πρόσκλησης).
3. Το κράτος υποχρεούται να αναστείλει την χορήγηση νέας ενίσχυσης σε επιχείρηση κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
4. Είναι υποχρεωτική η τήρηση των απαιτήσεων δημοσιότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 115-117 και στο Παράρτημα XII του ΕΕ1303/2014 και το Κεφάλαιο II του Εκτελεστικού Κανονισμού 821/2014, καθώς και στον Επικοινωνιακό Οδηγό για το ΕΣΠΑ 2014 – 2020, καθώς και οι απαιτήσεις δημοσιότητας του Καν. 651/2014. Η υποβολή αιτήσεων των δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.
5. Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση Επενδυτικών Σχεδίων, όπως αυτά προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013 και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.
6. Για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης:
  - εάν ενωσιακή χρηματοδότηση (που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους) συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας,
  - οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορισμένες δαπάνες,
  - δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή,
  - οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΑΚ δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III του Καν. 651/2014.
7. Στην εκτέλεση των έργων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα:
  - Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη

- κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), ΕΕ L 119 της 4.5.2016.
- Ν.2472/97 (ΦΕΚ Α' 50) για «την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει σήμερα.
8. Στην διαμόρφωση του παρόντος οδηγού εφαρμογής ελήφθησαν υπόψη οι απαιτήσεις της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Ε.Π. «ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ» 2014-2020.
9. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 καθώς και τις προϋποθέσεις των άρθρων 25 και 28 του ίδιου Κανονισμού.
10. Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη δράση θα πρέπει να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η Δράση «Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων» με κωδικό «1β.1.1» χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΠΑΜΘ) 2014 - 2020 και ειδικότερα στο πλαίσιο του:

Άξονα Προτεραιότητας 1: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας».

Θεματικού Στόχου 1: «Ενίσχυση έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας».

Επενδυτικής Προτεραιότητας 1β: «Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξης της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής».

Ειδικού Στόχου 1: «Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)».

Η Δημόσια Δαπάνη της Δράσης, στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης, εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε **5.000.000€** κι ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός της εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε περίπου **8.000.000€**. Η διαφορά μεταξύ του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και της δημόσιας δαπάνης ορίζεται ως η ίδια συμμετοχή, η οποία θα καλυφθεί από τους δικαιούχους (επιχειρήσεις).

Η δημόσια δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους. Το ΕΤΠΑ συνεισφέρει στη χρηματοδότηση ενισχύσεων για την τόνωση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων και της υποστήριξης των διαρθρωτικών βελτιώσεων και προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν. Στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014 - 2020 το ΕΤΠΑ θα πρέπει να συνεισφέρει στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη

εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη συγκέντρωση της στήριξης από το ΕΤΠΑ στις προτεραιότητες της Ένωσης.

Σκοπός της Δράσης είναι η ενίσχυση έργων ερευνητικής ανάπτυξης προϊόντων ή και υπηρεσιών, **που έχουν προκύψει μετά και από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης**, μέσω της υποστήριξης **υφιστάμενων** επιχειρήσεων, που επενδύουν στην **Καινοτομία** ή/και στην **Έρευνα και Ανάπτυξη**, στον κλάδο **Αγρο-διατροφής**, ο οποίος περιλαμβάνεται στη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΠΑΜΘ).

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 651/2014 (Άρθρο 2), περιλαμβάνεται η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν:

- Καινοτομία.
- Εφαρμοσμένη ή βιομηχανική έρευνα.
- Πειραματική ανάπτυξη.

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης **δεν είναι επιλέξιμα** τα επενδυτικά σχέδια που αφορούν στη **Βασική Έρευνα** (αναλυτικοί ορισμοί δίνονται ανωτέρω, στον Πίνακα «Επεξήγησης όρων και συντμήσεων», της Πρόσκλησης). Δεν μπορούν επίσης να υπαχθούν στη δράση οι κλάδοι οι οποίοι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014 όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 1 του ίδιου Κανονισμού.

Το κάθε έργο δύναται να υλοποιηθεί από επιχειρήσεις, οι οποίες δύνανται να υλοποιήσουν τέτοιες δράσεις, είτε μέσω σύμβασης με ερευνητικούς φορείς, είτε με τα ερευνητικά τους τμήματα.

Σε περίπτωση υπερβολαβίας, το τμήμα του έργου επί συμβάσει, δύναται να εκτελείται από:

1. ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι.), Δημόσια Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα,
2. Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα και Κέντρα Τεχνολογικής Έρευνας των ΤΕΙ,
3. Εξειδικευμένες Επιχειρήσεις με αποδεδειγμένη εμπειρία στο αντικείμενο του έργου, ή
4. Φυσικά Πρόσωπα με αποδεδειγμένη εμπειρία στο αντικείμενο του έργου.

Σε κάθε περίπτωση «Δικαιούχος» του έργου παραμένει η επιχείρηση, έχοντας την ευθύνη για την άρτια υλοποίηση του έργου, με τον ορισμό κατάλληλου επιστημονικού υπευθύνου.

Η δράση υλοποιείται σε όλα τα στάδια (υποβολή, αξιολόγηση, ενστάσεις, υπαγωγή, έλεγχος, πιστοποίηση, τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρονίων υποχρεώσεων κ.λ.π.) μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) η πρόσβαση στο οποίο δίνεται στους δικαιούχους των ενισχύσεων μέσω της ιστοσελίδας www.ependyseis.gr/mis και στο οποίο υποχρεωτικά οι δικαιούχοι των ενισχύσεων υποβάλουν το σύνολο των αιτημάτων προς την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ (π.χ. αιτήματα υποβολών, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου, αιτήματα τροποποίησης κ.λ.π.).

Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης:

Πίνακας 1: Δείκτες εκροής

Ε.Π:	Α.Π:	ΤΑΜΕΙΟ:	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:	
2014GR 16M2OP 014	1	ΕΤΠΑ	1b	
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ (2023)
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	25
CO02	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	25
CO27	Έρευνα, καινοτομία: Ιδιωτικές Επενδύσεις που συνδυάζονται με δημόσια στήριξη στον τομέα της καινοτομίας ή σε έργα έρευνας και ανάπτυξης	Ευρώ	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	3.000.000
CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	22
CO29	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση για να εισάγουν νέα προϊόντα στην εταιρεία	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	25

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελέσματος

Ε.Π:	Α.Π:	ΤΑΜΕΙΟ:	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:	
2014GR 16M2OP 014	1	ΕΤΠΑ	1b	
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ (2023)
T1012	Δαπάνες Ε&Α επιχειρήσεων ως ποσοστό του Περιφερειακού ΑΕΠ	Ποσοστό	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	0,15

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής των προτάσεων, παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Έναρξη υποβολής προτάσεων	Λήξη υποβολής προτάσεων
01/04/2019	15/05/2019
Ώρα 13:00:00	Ώρα 23:59:00

Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των ανωτέρω ημερομηνιών. Κάθε τροποποίηση των ανωτέρω στοιχείων θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ε.Π «Ανατολική Μακεδονία – Θράκη» 2014-2020 (www.eydamth.gr) και του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).

Κωδικός πρόσκλησης	ΑΜΘ66
Τίτλος και περιγραφή Δράσης	Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων
Προτεραιότητα εξειδίκευσης» «έξυπνης	1β «Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξης της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής»
Δείκτες εκρών	Όπως Πίνακας 1
Γεωγραφικές υλοποίησης Ενότητες	Περιφέρεια ΑΜΘ
Συνολική διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη	5.000.000,00 €
Ο Επιχορηγούμενος π/ύ κάθε επενδυτικής πρότασης μπορεί να κυμαίνεται από – έως	50.000 € - 300.000 €
Κατηγορία ενίσχυσης	Ερευνητικά έργα
Είδος παρεχόμενων ενισχύσεων	Επιχορήγηση (Grant)
Καθεστώς ενίσχυσης	Καν. ΕΕ 651/2014 ΓΑΚ
Ταμείο	ΕΤΠΑ

3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα Δράση υλοποιείται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ), με βάση το νομοθετικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 και ειδικότερα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 1. «ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ» της παρούσας Πρόσκλησης, όπως αυτό τροποποιείται και ισχύει.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

A. Ως «**Δικαιούχος Φορέας**» χαρακτηρίζεται το Φυσικό (ατομικές επιχειρήσεις) ή νομικό πρόσωπο (Επιχείρηση) που φέρει την ευθύνη έναντι της ΕΥΔΕΠ ΠΑΜΘ για την καλή εκτέλεση του τμήματος του έργου, που έχει αναλάβει.

Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ εκδίδει Απόφαση Ένταξης-Χρηματοδότησης του έργου και δύναται να την τροποποιεί.

B. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου προέρχεται από το Δικαιούχο Φορέα και έχει τη γενική εποπτεία του έργου που έχει αναλάβει να εκτελέσει ο Φορέας του. Στις αρμοδιότητές του συμπεριλαμβάνονται η ευθύνη της οικονομικής και διοικητικής

υποστήριξης του έργου. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου αναλαμβάνει την υποχρέωση να συγκεντρώνει τα δικαιολογητικά υλοποίησης του προγράμματος, καθώς και την τήρηση όλων των παραστατικών, που αφορούν το έργο. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος είναι υπεύθυνος για την εκπροσώπηση, την επικοινωνία με την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, καθώς και για την αρτιότητα των παραδοτέων του έργου.

Δικαιούχοι, που δύνανται να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, είναι οι παρακάτω φορείς:

Επιχειρήσεις: κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, επιλέξιμες είναι οι **υφιστάμενες επιχειρήσεις** που χρησιμοποιούν **απλογραφικό ή διπλογραφικό λογιστικό σύστημα** (τηρούν **βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας**), οι οποίες **μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης έχουν κλεισμένες τουλάχιστον δύο διαχειριστικές χρήσεις**, όπως προκύπτει από τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ή από τα σχετικά φορολογικά τους στοιχεία.

Για τις ανάγκες της Δράσης ως ημερομηνία σύστασης/ίδρυσης μιας επιχείρησης νοείται η ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας, όπως αυτή καταγράφεται στη σχετική Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας της οικείας ΔΟΥ.

Επιπρόσθετα, οι βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής μιας επιχείρησης, είναι οι ακόλουθες:

1. Να έχει την κατά περίπτωση απαιτούμενη εν ισχύ άδεια λειτουργίας ή την υποβληθείσα στον αρμόδιο φορέα αίτηση έκδοσης ή ανανέωσης αυτής, για τη/ις δραστηριότητα/ες στην/ις οποία/ες δραστηριοποιείται. Επιχειρήσεις που στερούνται της απαιτούμενης νόμιμης άδειας λειτουργίας, καθώς και επιχειρήσεις των οποίων η άδεια έχει λήξει χρονικά και δεν έχουν υποβάλλει αίτηση για έκδοση ανανεωμένης άδειας λειτουργίας μέχρι την ημερομηνία υποβολής της πρότασης απορρίπτονται εξ αρχής από τη δράση. Για παράδειγμα, σε περίπτωση επιχείρησης που εδρεύει εκτός της Περιφέρειας ΑΜΘ, κατά την υποβολή της πρότασης, αρκεί η υποβολή της άδειας λειτουργίας της έδρας της επιχείρησης, και η αίτηση για άδεια λειτουργίας υποκαταστήματος εντός της Περιφέρειας ΑΜΘ. Η εξέταση της έκδοσης της άδειας λειτουργίας του υποκαταστήματος εντός της Περιφέρειας ΑΜΘ, θα πραγματοποιηθεί πριν την καταβολή του συνόλου της ενίσχυσης.
2. Να δραστηριοποιείται ή να δραστηριοποιηθεί, μέχρι την καταβολή της ενίσχυσης, και να πραγματοποιήσει τις δαπάνες στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.
3. Να διαθέτουν τον/τους δηλούμενο/ους ΚΑΔ πριν την καταβολή οποιουδήποτε μέρους της ενίσχυσης.
4. Να λειτουργεί αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες νομικές μορφές: **Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία ή Ετερόρρυθμη Εταιρία και Ι.Κ.Ε, Ατομική Επιχείρηση, Συνεταιρισμός, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4019/2011 [ΚΟΙΝΣΕΠ].**
5. Να μην αποτελεί προβληματική επιχείρηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο **Παράρτημα V** της παρούσας πρόσκλησης (βλέπε «Ορισμό προβληματικών επιχειρήσεων»).
6. Να μην είναι υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.
7. Να μην εκκρεμεί σε βάρος τους ανάκτηση ενίσχυσης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
8. Να διαθέτει ή να δεσμευθεί με υπεύθυνη δήλωση ότι μέχρι την ολοκλήρωση της δράσης/επένδυσης θα μεριμνήσει για τις κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε

αυτές, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο, ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθ. 7 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.)

9. Να υποβάλλει έως **ένα επενδυτικό σχέδιο ανά Α.Φ.Μ.** Σε περίπτωση υποβολής, από τον ίδιο φορέα (επιχείρηση), περισσότερων προτάσεων στο πλαίσιο της δράσης, απορρίπτονται όλες και οι φάκελοι τίθενται στο αρχείο. Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ επιφυλάσσεται για τη διασταύρωση των στοιχείων που δηλώνονται από τον δικαιούχο.
10. Η ιδιωτική συμμετοχή των επιχειρήσεων ανά πρόταση δεν μπορεί να υπερβαίνει ανά έτος το 50% του μέσου όρου των κύκλων εργασιών της για τα τρία (3) τελευταία έτη, όπως αυτός προκύπτει από τους δημοσιευμένους ισολογισμούς της ή ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία. Στην περίπτωση επιχείρησης με λιγότερους από τρεις (3) δημοσιευμένους ισολογισμούς/ ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών όσων ισολογισμών έχουν δημοσιευθεί μέχρι τη στιγμή υποβολής της πρότασης.
11. Η οικονομική δραστηριότητα, που θα αφορά το υποβληθέν επενδυτικό σχέδιο, συνδέεται με τον τομέα της αγροδιατροφής, της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της ΠΑΜΘ, όπως παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο 5, «ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ».
12. Να συμπεριλάβουν στα επενδυτικά τους σχέδια δαπάνες που δεν έχουν χρηματοδοτηθεί και δεν έχουν ενταχθεί σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
13. Να δεσμευθούν ότι τα επενδυτικά τους σχέδια δεν έχουν υποβληθεί για ένταξη και εφόσον εγκριθούν προς χρηματοδότηση δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
14. Να υποβάλλουν επενδυτικό σχέδιο, καθώς και το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων, δικαιολογητικών και εντύπων, όπως ορίζονται από την παρούσα προκήρυξη.
15. Η σχεδιαζόμενη πράξη πρέπει να πληροί το χαρακτήρα κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου πριν από την υποβολή της αίτησης υποβολής από τους δικαιούχους στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.
16. Να μην τους έχουν επιβληθεί πρόστιμα για τους λόγους του άρ. 39 παρ. 1 Ν. 4488/2017, τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για:
  - Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα/ 3 έλεγχοι)
  - Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα/ 2 έλεγχοι)

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής πρότασης:

- Οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, καθώς και οι εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) οι Ο.Τ.Α. και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού

- Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising. Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης, κλπ).
- Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε Επιχειρησιακές Ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας, είτε αυτόνομα είτε σε σχήματα συνεργασίας.

Σημειώνεται ότι, όλες οι ανωτέρω συνθήκες αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής στη δράση. Η μη ικανοποίηση κάθε μίας εξ αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου. Συνεπώς η μη ικανοποίησή τους ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους αποτελεί λόγο απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου.

Επιπλέον, με την υποβολή της πρότασης, ο Δικαιούχος, δεσμεύεται να συμμετάσχει σε έρευνες που θα διεξάγει η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, υπό τη μορφή ερωτηματολογίων, σε οποιαδήποτε φάση της Πρόσκλησης (*υποβολής δικαιολογητικών, ένταξης ή απόρριψης Προτάσεων, ή/και ολοκλήρωσης των Πράξεων*), με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών που θα χρησιμεύσουν τόσο στην παρακολούθηση, όσο και σε αξιολόγηση των Δράσεων

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Η παρούσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων αφορά στην ενίσχυση ερευνητικών έργων σε συγκεκριμένους τομείς ΕΤΑΚ στους τομείς της RIS3 της ΠΑΜΘ, όπως προέκυψε και από τη σχετική διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ (www.eydamth.gr).

Οι εν λόγω τομείς παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυναμική για την Περιφέρεια, καθώς χαρακτηρίζονται από συγκέντρωση επιχειρηματικού, καινοτομικού και ερευνητικού δυναμικού, το οποίο θα μπορούσε να τροφοδοτήσει την παραγωγική δραστηριότητα και να οδηγήσει στην ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ουσιαστικά, προτεραιότητα στους εν λόγω τομείς αποτελεί η διαφοροποίηση της παραγωγής με νέα προϊόντα και δραστηριότητες, στα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν οι σημαντικές τους τεχνολογικές δυνατότητες.

Η παρούσα Δράση εξυπηρετεί τους στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της ΠΑΜΘ. Ως εκ τούτου αφορά στις επιχειρήσεις που συνδέονται κατ' αποκλειστικότητα με τον κλάδο της αγροδιατροφής, της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της ΑΜΘ, για τον οποίο έχουν πραγματοποιηθεί στη Δράμα στις 18-19/11/2014 και στην Κομοτηνή στις 29-30 Ιανουαρίου 2015, **εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης¹**.

Συγκεκριμένα, οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στους ακόλουθους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ):

- **01.63** Δραστηριότητες μετά τη συγκομιδή
- **01.64** Επεξεργασία σπόρων πολλαπλασιασμού
- **10.11** Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος
- **10.12** Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος πουλερικών
- **10.13** Παραγωγή προϊόντων κρέατος και κρέατος πουλερικών
- **10.20** Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων
- **10.31** Επεξεργασία και συντήρηση πατατών

¹ Περισσότερες πληροφορίες γύρω από το 1^ο Θεματικό Εργαστήριο για την Αλυσίδα Αξίας της Οινοποιίας, και το 2^ο Θεματικό Εργαστήριο για την Αλυσίδα Αξίας του Κρέατος και του Γάλακτος, καθώς και τα αποτελέσματά τους, είναι διαθέσιμες στη σχετική ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, στη διεύθυνση: <http://www.eydamth.gr/>

- **10.39** Άλλη επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών
- **10.41** Παραγωγή ελαίων και λιπών
- **10.51** Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία
- **10.52** Παραγωγή παγωτών
- **10.61** Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων
- **10.71** Αρτοποιία - παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής
- **10.72** Παραγωγή παξιμαδιών & μπισκότων-παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
- **10.82** Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
- **10.83** Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
- **10.84** Παραγωγή αρτυμάτων και καρυκευμάτων
- **10.89** Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής π.δ.κ.α.
- **10.91** Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα που εκτρέφονται σε αγροκτήματα
- **10.92** Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς
- **11.01** Απόσταξη, ανακαθαρισμός και ανάμιξη αλκοολούχων ποτών
- **11.02** Παραγωγή οίνου από σταφύλια
- **11.05** Ζυθοποιία
- **11.07** Παραγωγή αναψυκτικών παραγωγή μεταλλικού νερού κι άλλων εμφιαλωμένων νερών
- **12.00** Παραγωγή προϊόντων καπνού

(όπως αναλυτικά παρουσιάζονται στο **Παράρτημα XI**, «Πίνακας επιλέξιμων ΚΑΔ» της παρούσας πρόσκλησης),

ή

να τεκμηριώνεται η συνεισφορά των προτάσεων στην αλυσίδα αξίας του κλάδου Αγρο-διατροφής, όπως αναλύεται στην Ενότητα 4. «ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ & ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ» του «Ενδεικτικού εντύπου αναλυτικής περιγραφής πράξης» (**Παράρτημα I.2**) της παρούσας πρόσκλησης.

Ο εν λόγω κλάδος παρουσιάζει σημαντική δυναμική για την Περιφέρεια, καθώς χαρακτηρίζεται από συγκέντρωση επιχειρηματικού και καινοτομικού δυναμικού το οποίο θα μπορούσε να τροφοδοτήσει την παραγωγική δραστηριότητα και θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανάπτυξη σημαντικού οικοσυστήματος με πολύ υψηλή προστιθέμενη αξία προϊόντων και υπηρεσιών, ούτως ώστε ο κλάδος αυτός να αποτελέσει πυρήνα δυναμικής ανάπτυξης για την ΠΑΜΘ.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Επιλέξιμες Δαπάνες

Από τους πόρους της συγκεκριμένης δράσης καλύπτονται οι δαπάνες των επιλεγμένων έργων κατά κατηγορία δαπανών, αναλόγως του άρθρου του Καν. Ε.Ε. 651/2014 βάσει του οποίου υλοποιείται:

Άρθρο 25 Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 651/2014 (Άρθ. 25)

Αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

α) δαπάνες προσωπικού: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό που απασχολούνται στο έργο,

β) δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο,

γ) δαπάνες για κτίρια και γήπεδα, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο,

δ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευση από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο,

ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου,

ζ) μελέτες σκοπιμότητας (δαπάνες εκπόνησης της μελέτης).

Άρθρο 28 «Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ» (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 651/2014 (Άρθ. 28)

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι εξής:

α) οι δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού,

β) οι δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό,

γ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.

6.1.1 Πρόσθετες διευκρινίσεις για τις επιλέξιμες δαπάνες

Άρθρο 25 Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 651/2014 (Άρθ. 25)

α) Δαπάνες προσωπικού

Δαπάνες προσωπικού, μόνιμο ή ορισμένου χρόνου ή με σύμβαση μίσθωσης έργου στις οποίες εξειδικεύεται η φύση της προσφερόμενης εργασίας σε σχέση με το έργο: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό, **που απασχολούνται στο έργο**. Δαπάνες προσωπικού με σύμβαση εξηρημένης σχέσης εργασίας (υφιστάμενο ή/και νέο) στο βαθμό που απασχολούνται στο έργο, και δαπάνες προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου στο βαθμό που απασχολούνται στο έργο.

Η αμοιβή του προσωπικού είναι επιλέξιμη μέχρι το όριο, που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις.

Οι δαπάνες του προσωπικού υπολογίζονται βάσει των συνολικών αποδοχών του προσωπικού συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των επιδομάτων, που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου. Οι δαπάνες για την απασχόληση στο έργο, υφιστάμενου προσωπικού της επιχείρησης, θα πρέπει να τεκμηριώνονται με βάση το πραγματικό μισθολογικό κόστος της επιχείρησης (*όπως προκύπτει από τις μισθολογικές καταστάσεις*). Αναφορικά με τις δαπάνες νέου προσωπικού με σύμβαση εξηρημένης σχέσης εργασίας καθώς και δαπάνες προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου, θα πρέπει να περιγράφεται επαρκώς το αντικείμενο της σύμβασης, ώστε να τεκμηριώνεται ότι το κόστος εμπίπτει στη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης.

Επιπλέον αποδοχές που δεν προβλέπονται στη σύμβαση εργασίας και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc) δεν είναι επιλέξιμες.

Όλες οι ανωτέρω δαπάνες θα πρέπει να τεκμηριώνονται με μισθολογικές καταστάσεις του φορέα και να προκύπτουν από τα αναλυτικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης ανά μέλος της ομάδας υλοποίησης.

Για την τεκμηρίωση των δαπανών που βαρύνουν το έργο και οι οποίες καταβάλλονται στο προσωπικό της επιχείρησης, απαιτούνται τα αναφερόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της παρούσας πρόσκλησης.

β) Οργάνων και εξοπλισμού

Δαπάνες για αγορά οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο.

Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές, όπως αναφέρονται και στην παράγρ. 8.β του άρθρ. 24, του Ν.4386/2016. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι δαπάνες που αφορούν σε λογισμικό. Δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη η ενοικίαση εξοπλισμού ή η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού, καθώς και η απόσβεση εξοπλισμού, που ήδη αποκτήθηκε με εθνική ή κοινοτική επιχορήγηση.

Δαπάνες για αγορά Λογισμικού στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο, είναι επιλέξιμες μέχρι του ποσού των 10.000€.

γ) Κτηρίων και γηπέδων

Δαπάνες για κτήρια και γήπεδα, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά στα κτήρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες.

δ) Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υποστηρικτικές υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για την πράξη.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες :

- i. Έρευνα επί συμβάσει. Πρόκειται για ερευνητικές δραστηριότητες που ανατίθενται από το δικαιούχο μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες) σε:
  - A) φυσικά πρόσωπα
  - B) νομικά πρόσωπα.

Θα πρέπει να συνάδουν με την περιγραφή συγκεκριμένων αντικειμένων των παραδοτέων έρευνας (κι όχι γενικών υπηρεσιών όπως π.χ. μελετών, ιστοσελίδων, κλπ), που αναλαμβάνονται από τον ερευνητή στο πλαίσιο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής και αναλυτική τεκμηρίωση των δαπανών για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα (υπεργολαβία), κάνοντας χρήση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου που διέπει τον υπεργολάβο (π.χ. Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας).

- ii. Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες, οι γνώσεις και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να αγοράστηκαν ή να ελήφθησαν -bought or licensed- με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές, με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων. Οι ανωτέρω δαπάνες είναι επιλέξιμες, εφόσον αποδεικνύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά και παραστατικά, που τηρούνται από τον Αναδόχο φορέα του έργου, έχουν αποκτηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από φορολογική άποψη, έχουν εκδοθεί κατά την προβλεπόμενη διάρκεια του έργου και συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο.

Για τις δαπάνες της υποκατηγορίας ισχύουν τα προβλεπόμενα στην ΥΑΕΚΕΔ.

- iii. Συμβουλευτικές υπηρεσίες. Πρόκειται για υπηρεσίες που προμηθεύεται ο δικαιούχος από εξωτερικούς συμβούλους με σύμβαση παροχής υπηρεσιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες της υποκατηγορίας περιλαμβάνονται οι εκπόνηση μελετών, η παροχή νομικής υποστήριξης σε θέματα που άπτονται των δαπανών της υποκατηγορίας δ.ii (αγορά γνώσεων και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας), η εμπειρογνωμοσύνη σε τεχνικά-τεχνολογικά θέματα ή σε οικονομοτεχνικά ζητήματα. Στην παρούσα υποκατηγορία δεν περιλαμβάνονται η μελέτη σκοπιμότητας και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες καινοτομίας, οι οποίες εμπίπτουν στην κατηγορία (ζ), άρθρο 25, παράγραφος 6.1.1 και στην κατηγορία (γ), άρθρο 28, παράγραφος 6.1.1 αντίστοιχα.

Οι δαπάνες θα πρέπει να συνάδουν με την περιγραφή συγκεκριμένων αντικειμένων των παραδοτέων έρευνας (κι όχι γενικών υπηρεσιών όπως π.χ. μελετών, ιστοσελίδων, κλπ), που αναλαμβάνονται από τον ερευνητή στο πλαίσιο του έργου.

Δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υποστηρικτικές υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για την πράξη, είναι επιλέξιμες μέχρι του ποσού των 2.000€, και δύνανται να περιλαμβάνουν σύνταξη, υποβολή & παρακολούθηση υλοποίησης του Επενδυτικού Σχεδίου. Το κόστος σύνταξης της αίτησης χρηματοδότησης δεν δύναται να υπερβαίνει 1.000€. Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες. Επίσης, δύναται να περιλαμβάνει τη σχετική δαπάνη, εφόσον κατατεθεί σχετική αίτηση κατοχύρωσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για τα αποτελέσματα του έργου.

Για τις δαπάνες της υποκατηγορίας ισχύουν τα προβλεπόμενα στην ΥΑΕΚΕΔ.

ε) Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου και ειδικότερα οι ακόλουθες:

- i. Δαπάνες ταξιδιών. Αφορά στις δαπάνες ταξιδιών και μετακινήσεων στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που **σχετίζονται άμεσα με το έργο**, σύμφωνα με την ΥΑΕΚΕΔ. Στην υποκατηγορία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συναντήσεων εργασίας με υπεργολάβο έρευνας επί συμβάσει ή συνδικαιούχους συνεργατικών έργων ή την ΕΥΔ, καθώς και πιστοποιήσεων ή ελέγχων από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, η συμμετοχή σε συνέδρια κλπ καθώς και δαπάνες μετακίνησης π.χ. συνοδών, διερμηνέων νοηματικής γλώσσας κλπ, σε περίπτωση που κάποιο μέλος της ομάδας έργου είναι άτομο με αναπηρία.

Δαπάνες για συμμετοχές σε συνέδρια, παρουσίαση του έργου σε εκθέσεις, καθώς και ημερίδες/συνέδρια παρουσίασης των αποτελεσμάτων του έργου, δεν θα πρέπει να ξεπερνούν τις 3 συνολικά με ανώτερο συνολικό κόστος 10.000€. Εφόσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα (*δηλαδή, έχει ολοκληρωθεί το έργο και μπορούν να δημοσιοποιηθούν αποτελέσματα*), περιλαμβάνει συμμετοχή σε συνέδρια, παρουσίαση του έργου σε εμπορική έκθεση & συναντήσεις με τον ερευνητικό φορέα, ενώ δεν περιλαμβάνει ημερίδες/συνέδρια παρουσίασης αποτελεσμάτων (*που περιλαμβάνεται στις Δαπάνες Δημοσιότητας*). Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στην Ελλάδα, το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, διαμονή, μετακίνηση, μεταφορά υλικών κλπ), δεν θα υπερβαίνει τις 3.000/έκθεση. Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στο Εξωτερικό το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, διαμονή, μετακίνηση, μεταφορά υλικών κλπ) δεν θα υπερβαίνει τις 6.000/έκθεση.

- ii. Δαπάνες δημοσιότητας. Πρόκειται για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου και της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας (π.χ. παραγωγή έντυπου ή ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού για το έργο, κατασκευή και ανάρτηση αναμνηστικής πινακίδας, δημιουργία ιστοσελίδας, κλπ). Ανώτερο συνολικό κόστος 5.000€, ενώ το κόστος για τη δημιουργία

ιστοσελίδας δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 2.500€ (η ιστοσελίδα θα πρέπει να εξυπηρετεί την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα). Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες οι διαφημιστικές καταχωρήσεις στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τις εφημερίδες. Η συγκεκριμένη δαπάνη δύναται να περιλαμβάνει τη διοργάνωση ημερίδας παρουσίασης αποτελεσμάτων και την παρουσίαση του έργου σε εμπορική έκθεση.

iii. Αναλώσιμα. Η υποκατηγορία περιλαμβάνει τις δαπάνες για υλικά, αναλώσιμα, εφόδια και συναφή προϊόντα που αποκτώνται για να καλύψουν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση του έργου. Αναλώσιμα, είναι τα υλικά αγαθά που η οικονομική μονάδα αποκτάει με προορισμό την ανάλωσή τους για συντήρηση του πάγιου εξοπλισμού της και γενικά για την εξασφάλιση των αναγκαίων συνθηκών λειτουργίας των κύριων και βοηθητικών υπηρεσιών της (συντήρηση παγίων, παραγωγική διαδικασία, διοίκηση, διάθεση). Η δαπάνη θα πρέπει να είναι επαρκώς κοστολογημένη, καθώς και τεκμηριωμένη σε σχέση με την περιγραφή του αντικειμένου, στο πλαίσιο του έργου.

Για τις δαπάνες της υποκατηγορίας, ισχύουν τα προβλεπόμενα στην ΥΑΕΚΕΔ.

iv. Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή/ελεγκτή, εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της ΕΛΤΕ για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου (δαπανών) της Πράξης, είναι επιλέξιμες μέχρι του ποσού των 2.000€.

v. Δαπάνες προσαρμογών για άτομα με αναπηρία. Σε περίπτωση ατόμων με αναπηρία που απασχολούνται στο έργο, καλύπτεται το κόστος για εύλογες προσαρμογές μέχρι ποσοστού 5% του προϋπολογισμού έργου του δικαιούχου που απασχολεί τα άτομα με αναπηρία.

vi. Λοιπές λειτουργικές δαπάνες. Στην υποκατηγορία αυτή εντάσσονται άλλα γενικά έξοδα και λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσα συνδεδεμένες με το αποτέλεσμα του έργου. Η δαπάνη θα πρέπει να είναι επαρκώς κοστολογημένη, καθώς και τεκμηριωμένη σε σχέση με την περιγραφή του αντικειμένου, στο πλαίσιο του έργου.

ζ) Μελέτες σκοπιμότητας:

Δαπάνες για τις μελέτες σκοπιμότητας είναι οι δαπάνες διεξαγωγής – εκπόνησης της μελέτης, κι είναι επιλέξιμες μέχρι του ποσού των 14.000€, ενώ δύναται να περιλαμβάνει έρευνες και μελέτες, π.χ. Μελέτη Βιωσιμότητας, Business Plan, Αξιολόγησης Κοινωνικού κόστους, Οικονομικού κόστους, Περιβαλλοντικού οφέλους, κλπ.

Άρθρο 28 «Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ» (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 651/2014 (Άρθ. 28)

α) Δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού

Αφορά σε δαπάνες για την απόκτηση (obtaining), την επικύρωση και την προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού. Σχετίζονται με την απονομή δικαιώματος που προκύπτει ως αποτέλεσμα ερευνητικών δραστηριοτήτων που εκτελεί, χρηματοδοτεί ή στις οποίες συμμετέχει ο δικαιούχος.

β) Δαπάνες απόσπασης προσωπικού υψηλής ειδίκευσης

Αφορά σε δαπάνες για την απόσπαση από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις, που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό.

γ) Δαπάνες για υπηρεσίες καινοτομίας

Στην υποκατηγορία περιλαμβάνονται δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες συγκαταλέγονται η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της

μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών, που τα εμπεριέχουν, καθώς και οι δαπάνες μετάφρασης για υποβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Κατά τη διαμόρφωση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της πρότασης, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των προβλεπόμενων δαπανών με τις παραπάνω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών. Επιπλέον, στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών και το μέγιστο όριο ανά κατηγορία δαπανών (σε ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών του έργου).

Επισημαίνεται ότι:

- Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται η ημερομηνία υποβολής της πρότασης.
- Τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής), ενδέχεται να κληθούν οι δικαιούχοι να τα υποβάλουν μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα, προκειμένου να καταστεί δυνατή η πιστοποίηση της επιλεξιμότητάς τους.
- Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητήσουν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες για την εξακρίβωση της αξίας και για τον έλεγχο των τιμών αυτών.
- Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μέθοδοι κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών.
- Όλες οι δαπάνες θα εξετάζονται για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους, καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επενδυτικό σχέδιο κατά την πιστοποίησή τους. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή/και σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης κατά την πιστοποίηση τους, θα γίνεται δεκτό, μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
- Χρήση ενός (1) μόνον άρθρου του ΕΚ 651/2014:
  - Άρθρο 25 ή
  - Άρθρο 28

Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην κατηγοριοποίηση των δαπανών, κατά τη συμπλήρωση της αίτησης, καθώς αυτές επηρεάζουν την ένταση της ενίσχυσης.

Πίνακας 3: Κατηγορίες Επιλέξιμων Δαπανών και μέγιστο όριο ανά κατηγορία δαπανών (σε ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών του έργου ή μέγιστο ποσό €)

Δαπάνη	Όριο	% Π/Υ	Παρατήρηση
ΕΚ 651/ 2014, Άρθρο 25, Ενισχύσεις για έργα έρευνας & ανάπτυξης			
α) Δαπάνες προσωπικού στο βαθμό που απασχολούνται στο έργο.			
1.1 Δαπάνες προσωπικού με σύμβαση εξηρημένης σχέσης εργασίας (υφιστάμενο) στο βαθμό που απασχολούνται στο έργο	Με βάση το πραγματικό μισθολογικό κόστος της επιχείρησης (όπως προκύπτει από τις μισθολογικές καταστάσεις)	Έως 70% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	Η απασχόληση προσωπικού με σύμβαση εξηρημένης σχέσης εργασίας (υφιστάμενο) στο βαθμό που απασχολούνται στο έργο, θα πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένη σε σχέση με την περιγραφή του αντικείμενου που αναλαμβάνει ο δικαιούχος στο πλαίσιο του έργου, και σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να υπερεκτιμούνται. Π.χ.: - το διοικητικό προσωπικό δεν δύναται να απασχολείται για πάνω από 15% του συνολικού χρόνου απασχόλησης του έργου (π.χ. για Προπαρασκευαστικές Ενέργειες, παρακολούθηση Διοικητικού Φακέλου & Οικονομικού Φακέλου, Διαχείριση Κινδύνων, κλπ), - η πρόταση δεν δύναται να περιλαμβάνει τη συμμετοχή Δ/ντα Συμβούλου πάνω από 10% του χρόνου απασχόλησης του, - δαπάνες προσωπικού για την εργασία του ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης και των εταίρων μελών προσωπικών εταιρειών, δεν είναι επιλέξιμες.
1.2 Δαπάνες προσωπικού με σύμβαση εξηρημένης σχέσης εργασίας (νέο) στο βαθμό που απασχολούνται στο έργο	Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III		Θα πρέπει να περιγράφεται επαρκώς το αντικείμενο της σύμβασης, ώστε να τεκμηριώνεται ότι το κόστος εμπίπτει στη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης.
1.3 Δαπάνες Προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου στο βαθμό που απασχολούνται στο έργο	Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III		Θα πρέπει να περιγράφεται επαρκώς το αντικείμενο της σύμβασης, ώστε να τεκμηριώνεται ότι το κόστος εμπίπτει στη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης.
β) Δαπάνες για όργανα, εξοπλισμό			
2.1 Δαπάνες για αγορά οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο	Αποσβέσεις		Επιλέξιμες, θεωρούνται μόνο οι δαπάνες απόσβεσης κατά ΕΓΛΣ (συντελεστές φορολογικών αποσβέσεων) -χρησιμότητα στο έργο μόνον- ενώ βασική προϋπόθεση επιλεξιμότητας αποτελεί τόσο η αναλυτική περιγραφή, όσο και, -κυρίως- η προσκόμιση στοιχείων τεκμηρίωσης του κόστους (προτιμολόγια, κλπ). Εφόσον η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε συναφές αντικείμενο προφανώς θα διαθέτει σχετικά πάγια, άρα απαιτείται ολοκληρωμένη αιτιολόγηση των επιπλέον αναγκών στα πλαίσια της πρότασης.
2.2 Δαπάνες για αγορά λογισμικού στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο	Έως 10.000€	Έως 40% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής ενέργειες και δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια λογισμικού και σε παραμετροποίηση αυτού. Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης είναι επιλέξιμη μέχρι 1 έτος από το χρόνο προμήθειας. Το κόστος παραμετροποίησης λογισμικού/Εφαρμογών και εκπαίδευσης στη χρήση αυτών είναι επιλέξιμο ως δαπάνη μέχρι 20% του κόστους αγοράς του λογισμικού/εφαρμογής. Οι Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού, είναι επιλέξιμες. Σε περίπτωση αγοράς λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να εξυπηρετείται η πρόσβαση των στόμων με αναπηρία σύμφωνα με το/τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα.
γ) Δαπάνες κτιρίων και γηπέδων			
3. Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα	Αποσβέσεις	Έως 35% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	Κτίρια: επιλέξιμες οι δαπάνες απόσβεσης για τη διάρκεια του έργου. Γήπεδα: επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Δαπάνη	Όριο	% Π/Υ	Παρατήρηση
ΕΚ 651/ 2014, Άρθρο 25, Ενισχύσεις για έργα έρευνας & ανάπτυξης			
δ) Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευση από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, και δαπάνες για συμβουλευτικές & ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο			
4.1 Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα	Όπως προκύπτει από το θεσμικό πλαίσιο του υπεργολάβου (π.χ. ΕΛΚΕ)	Έως 40% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	Θα πρέπει να συνάδουν με την περιγραφή συγκεκριμένων αντικειμένων των παραδοτέων έρευνας (κι όχι γενικών υπηρεσιών όπως π.χ. μελετών, ιστοσελίδων, κλπ), που αναλαμβάνονται από τον ερευνητή στο πλαίσιο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής και αναλυτική τεκμηρίωση των δαπανών για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα (υπεργολαβία), κάνοντας χρήση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου που διέπει τον υπεργολάβο (π.χ. Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας).
4.2 Δαπάνες για διπλώματα ευρεσιτεχνίας, που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων			
4.3 Δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υποστηρικτικές υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για την πράξη	Έως 3.000€		Σύνταξη, υποβολή & παρακολούθηση υλοποίησης του Επενδυτικού Σχεδίου. Το κόστος σύνταξης της αίτησης χρηματοδότησης δεν δύναται να υπερβαίνει 1.000€ . Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες. Επίσης, δύναται να περιλαμβάνει τη σχετική δαπάνη, εφόσον κατατεθεί σχετική αίτηση κατοχύρωσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για τα αποτελέσματα του έργου.
ε) Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου			
5.1 Δαπάνες ταξιδιών	Έως 10.000€ (3.000/έκθεση Ελλάδα, 6.000/έκθεση εξωτερικό)	Έως 25% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	Εφόσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα (δηλαδή, έχει ολοκληρωθεί το έργο και μπορούν να δημοσιοποιηθούν αποτελέσματα), περιλαμβάνει συμμετοχή σε συνέδρια, παρουσίαση του έργου σε εμπορική έκθεση & συναντήσεις με τον ερευνητικό φορέα, ενώ δεν περιλαμβάνει ημερίδες/συνέδρια <u>παρουσίασης αποτελεσμάτων</u> (που περιλαμβάνεται στις <u>Δαπάνες Δημοσιότητας</u>). Δεν θα πρέπει να ξεπερνούν τις 3 συνολικά . Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στην <u>Ελλάδα</u> , το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, διαμονή, μετακίνηση, μεταφορά υλικών κλπ), δεν θα υπερβαίνει τις 3.000/έκθεση . Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στο <u>Εξωτερικό</u> το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, διαμονή, μετακίνηση, μεταφορά υλικών κλπ) δεν θα υπερβαίνει τις 6.000/έκθεση .
5.2 Δαπάνες δημοσιότητας	Έως 5.000€		Η συγκεκριμένη δαπάνη δύναται να περιλαμβάνει τη διοργάνωση ημερίδας παρουσίασης αποτελεσμάτων και την παρουσίαση του έργου σε εμπορική έκθεση. Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες οι διαφημιστικές καταχωρήσεις στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τις εφημερίδες. Το κόστος για τη δημιουργία ιστοσελίδας δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 2.500€ . Η ιστοσελίδα θα πρέπει να εξυπηρετεί την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα.

Δαπάνη	Όριο	% Π/Υ	Παρατήρηση
ΕΚ 651/ 2014, Άρθρο 25, Ενισχύσεις για έργα έρευνας & ανάπτυξης			
5.3 Αναλώσιμα	Έως 15.000€ για εργαστηριακά αναλώσιμα Έως 3.000€ για λοιπά αναλώσιμα	Έως 25% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	Αναλώσιμα, είναι τα υλικά αγαθά που η οικονομική μονάδα αποκτάει με προορισμό την ανάλωσή τους για συντήρηση του πάγιου εξοπλισμού της και γενικά για την εξασφάλιση των αναγκαίων συνθηκών λειτουργίας των κύριων και βοηθητικών υπηρεσιών της (<i>συντήρηση παγίων, παραγωγική διαδικασία, διοίκηση, διάθεση</i>). Η δαπάνη θα πρέπει να είναι επαρκώς κοστολογημένη, καθώς και τεκμηριωμένη σε σχέση με την περιγραφή του αντικειμένου, στο πλαίσιο του έργου.
5.4 Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή/ελεγκτή	Έως 2.000€		Σε περίπτωση ατόμων με αναπηρία που απασχολούνται στο έργο, καλύπτεται το κόστος για εύλογες προσαρμογές μέχρι ποσοστού 5% του προϋπολογισμού έργου του δικαιούχου που απασχολεί τα άτομα με αναπηρία.
5.5 Δαπάνες προσαρμογών για άτομα με αναπηρία	Έως 5% του Π/Υ του έργου		Η δαπάνη θα πρέπει να είναι επαρκώς κοστολογημένη, καθώς και τεκμηριωμένη σε σχέση με την περιγραφή του αντικειμένου, στο πλαίσιο του έργου.
5.6 Λοιπές λειτουργικές δαπάνες άμεσα συνδεδεμένες με το αποτέλεσμα του έργου	Έως 3.000€		Η δαπάνη θα πρέπει να είναι επαρκώς κοστολογημένη, καθώς και τεκμηριωμένη σε σχέση με την περιγραφή του αντικειμένου, στο πλαίσιο του έργου.
5.7 Δαπάνες υλικών και εφοδίων	Έως 3.000€		Η δαπάνη θα πρέπει να είναι επαρκώς κοστολογημένη, καθώς και τεκμηριωμένη σε σχέση με την περιγραφή του αντικειμένου, στο πλαίσιο του έργου.
ζ) Μελέτες σκοπιμότητας			
6.1 Δαπάνες διεξαγωγής – εκπόνησης της μελέτης	Έως 14.000€		Δύναται να περιλαμβάνει έρευνες και μελέτες, π.χ. Μελέτη Βιωσιμότητας, Business Plan, Αξιολόγηση Κοινωνικού κόστους, Οικονομικού κόστους, Περιβαλλοντικού οφέλους, κλπ
ΕΚ 651/ 2014, Άρθρο 28, Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ			
α) Δαπάνες απόκτησης επικύρωσης και προστασίας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, στο εσωτερικό ή/ και στο εξωτερικό			
7.1 Δαπάνες για απόκτηση, επικύρωση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπά άυλα στοιχεία ενεργητικού		Έως 100% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	
β) Δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό.			
8.1 Δαπάνες για την απόσπαση από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις		Έως 100% του επιχορηγούμενου Π/Υ του έργου	
γ) Δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.			
9.1 Δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας		Έως 14.000€	

6.2 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

- χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου,
- η αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης,
- ο φόρος προστιθέμενης αξίας, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ. Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου. Ο ΦΠΑ, που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη ακόμη και εάν δεν ανακτάται από το δικαιούχο. Ο ΦΠΑ, που βαρύνει δαπάνες, που χρησιμοποιούνται για την άσκηση δραστηριοτήτων, που υπάγονται στα ειδικά καθεστώτα κατά αποκοπή καταβολής του φόρου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό, που δεν μπορεί να ανακτηθεί. (ΣΔΕ, άρθρο 22, Κ. 1303/2013, άρθρο 69, παρ.3),
- οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που δεν έχουν εξοφληθεί μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του κάθε έργου, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΦΑΣ,
- κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο,
- οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών,
- οι δαπάνες αγοράς μεταχειρισμένου εξοπλισμού,
- σημειώνεται ότι δαπάνες προσωπικού δεν μπορούν να αφορούν συζύγους και συγγενείς Α' και Β' βαθμού, ιδιοκτήτη ή μέλους της διοίκησης ή των μετόχων.

6.3 Όροι και προϋποθέσεις εκτέλεσης των δαπανών

Όλες οι δαπάνες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την εκτέλεση ενός έργου, οφείλουν να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις γενικές και ειδικές προβλέψεις των επί μέρους διατάξεων, που διέπουν κάθε κατηγορία δαπάνης, όπως αναφέρονται ειδικότερα στο **Παράρτημα ΙΙΙ** της παρούσας πρόσκλησης.

6.4 Προϋπολογισμός έργων – διάρκεια υλοποίησης

6.4.1 Προϋπολογισμός έργων

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης της πρόσκλησης είναι **5.000.000 €**. Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικής πρότασης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης μπορεί να κυμαίνεται **από 50.000€ έως 300.000€**.

Κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να πραγματοποιήσει επενδυτική πρόταση με προϋπολογισμό μεγαλύτερο του μέγιστου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο της επενδυτικής πρότασης και το σύνολο του υπερβάλλοντος κόστους, καλύπτεται αποκλειστικά με ιδιωτική συμμετοχή.

Το μέγιστο επιχορηγούμενο ύψος του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ανωτέρω αναφερόμενα όρια.

Σε κάθε περίπτωση ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικής πρότασης πρέπει να είναι μεγαλύτερος του ως άνω τιθέμενου κατώτερου ορίου.

6.4.2 Διάρκεια των έργων

Η μέγιστη χρονική διάρκεια υλοποίησης των έργων, είναι **24 μήνες**.

Ως ημερομηνία έναρξης κάθε έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης/Χρηματοδότησης των έργων.

Υπάρχει η δυνατότητα δωδεκάμηνης (12) παράτασης της διάρκειας υλοποίησης του έργου, μετά από αξιολόγηση τεκμηριωμένου αιτήματος, που υποβάλλεται στην ΕΥΔΕΠ ΠΑΜΘ τουλάχιστον πριν την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η έγκριση της παράτασης από την ΕΥΔΕΠ ΠΑΜΘ και η τροποποίηση της αντίστοιχης Απόφασης Ένταξης-Χρηματοδότησης.

Ελάχιστη Δαπάνη 1^{ου} έτους Επισημαίνεται ότι δαπάνες τουλάχιστον ίσες με το 30% του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης, θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί και να έχουν αποτελέσει αντικείμενο αιτήματος επαλήθευσης στο 1^ο έτος υλοποίησής της, εφόσον η ημερομηνία ολοκλήρωσης της χρηματοδοτούμενης επένδυσης υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να τεκμηριωθούν επαρκώς οι λόγοι της καθυστέρησης.

7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

7.1 Χρηματοδότηση Πρόσκλησης

Υπογραμμίζεται ότι, στην παρούσα Πρόσκληση δύνανται να συμμετέχουν όλες οι επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους, εφόσον καλύπτουν τους όρους και τις προϋποθέσεις που περιγράφονται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 4, κάνοντας χρήση του Άρθρου 25 (έργα έρευνας και ανάπτυξης), του ΕΚ 651/2014, ενώ επιχειρήσεις που σκοπεύουν να συμμετάσχουν κάνοντας χρήση του Άρθρου 28 (ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ), του ΕΚ 651/2014, θα πρέπει υποχρεωτικά να εμπίπτουν στις κατηγορίες των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), σύμφωνα και με τα προαναφερθέντα στη 2η Σημείωση, του Κεφαλαίου 1 αναφορικά με τους ορισμούς των ΜΜΕ.

7.2 Ένταση της ενίσχυσης

Η ένταση της ενίσχυσης για τις επιχειρήσεις προσδιορίζεται στην επόμενη ενότητα και εξαρτάται από το χρησιμοποιούμενο άρθρο του Κανονισμού και το μέγεθος της επιχείρησης (*Μικρή, Μεσαία, Μεγάλη*) όπως αυτό προσδιορίζεται σύμφωνα με το **Παράρτημα IV** «Ορισμός ΜΜΕ και Υπόδειγμα δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την ιδιότητα ΜΜΕ μιας επιχείρησης», της παρούσας πρόσκλησης. Σε κάθε περίπτωση, η ένταση της ενίσχυσης, σε όρους παρούσας αξίας κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, δεν υπερβαίνει τα κατωτέρω αναφερόμενα ποσοστά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν. Ε.Ε. 651/2014.

7.2.1 Επιχειρήσεις

Η ένταση της ενίσχυσης ανά άρθρο κατηγορία έρευνας και είδος φορέα και συνεργασίας μεταξύ φορέων προσδιορίζεται ως εξής:

Πίνακας 4: Ένταση ενισχύσεων

	Μεγάλες Επιχειρήσεις έως	Μεσαίες Επιχειρήσεις έως	Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις έως
Ένταση ενίσχυσης για έργα Έρευνας και Ανάπτυξης (ΕΚ 651/2014 (Άρθ. 25))			
Βιομηχανική / Εφαρμοσμένη Έρευνα	50%	60%	70%
Βιομηχανική/Εφαρμοσμένη Έρευνα προσαυξημένη κατά 15%²: Το ποσοστό ενίσχυσης αυξάνεται κατά +15%, και έως 80%, εφόσον τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.	65%	75%	80%
Πειραματική Ανάπτυξη	25%	35%	45%
Πειραματική Ανάπτυξη προσαυξημένη κατά 15%³: Το ποσοστό ενίσχυσης αυξάνεται κατά +15%, εφόσον τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.	40%	50%	60%
Μελέτες Σκοπιμότητας	50%	60%	70%
Ένταση ενίσχυσης για έργα Καινοτομίας για ΜΜΕ (ΕΚ 651/2014 - Άρθ. 28)			
Καινοτομία για ΜΜΕ		50%	

Οι δαπάνες όλων των κατηγοριών θεωρούνται επιλέξιμες για τα εγκεκριμένα έργα εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια των χρονικών πλαισίων που προσδιορίζονται στην απόφαση υπαγωγής-χρηματοδότησης του έργου και εφόσον σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου. Το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου. Η εξόφλησή τους θα πρέπει να έχει γίνει είτε μέχρι τη διενέργεια του ενδιάμεσου ελέγχου, για να πιστοποιηθούν οι σχετικές δαπάνες, είτε το αργότερο μέχρι ένα (1) μήνα μετά από τη λήξη του έργου με την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Τονίζεται ότι είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία των φορέων για τις δαπάνες και τα έσοδα του έργου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην νομοθεσία για τα Εθνικά Λογιστικά Πρότυπα.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της

² Εφόσον η επενδυτική πρόταση περιλαμβάνει «χρηματοδοτική ενίσχυση προσαυξημένη κατά **15%**, διότι τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως», τότε, τα αποτελέσματα της έρευνας (όχι μόνο τα συνολικά παραδοτέα του έργου) θα πρέπει να διαδοθούν στο ευρύτερο δυνατό βαθμό, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο (Ε.Ε.). Οι ανωτέρω προτάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν στο χρονοπρογραμματισμό τους και ένα σχέδιο δράσεων για τη διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων του έργου.

³ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση.

δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα στο αρμόδιο φορέα διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.

Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου θεωρούνται λειτουργικά έξοδα και δεν είναι επιλέξιμα στη δράση.

7.3 Σώρευση

Σχετικά με τη σώρευση της ενίσχυσης που αφορά στα έργα της παρούσας Πρόσκλησης ισχύουν τα προβλεπόμενα στον ΕΕ 651/2014 (Άρθρο 8).

Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμεις της παρούσας πρόσκλησης μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν σε διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες.

Επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες ενισχύονται στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης, είναι δυνατόν να ενισχυθούν στο πλαίσιο άλλων κρατικών ενισχύσεων ή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση του υψηλότερου ποσοστού έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Καν. ΕΕ 651/2014 (άρθρα 25 και 28).

7.4 Ιδιωτική συμμετοχή

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής (όπου απαιτείται), ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιήσει ίδιους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο. Το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, υπό την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Καν. ΕΕ 651/2014.

Ο συνδυασμός επιχορήγησης και χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επενδυτικού σχεδίου).

Επισημαίνεται ότι το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, και το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτής, σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης (επιχείρηση) αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα πρόσκληση.

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη μέρους της ιδιωτικής συμμετοχής και σε περίπτωση εκχώρησης της δημόσιας χρηματοδότησης σε Τράπεζα για την παροχή δανεισμού, η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση δανείου, τυχόν πρόσθετες πράξεις, καθώς και τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα.

7.5 Διάρθρωση Προϋπολογισμού

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ερευνητικού έργου, περιλαμβανομένων και αυτοτών Ερευνητικών Φορέων θα πρέπει να διαμορφώνεται σύμφωνα με τους περιορισμούς που αναφέρονται στον Πίνακα 3.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης υποβάλλονται από τους δυνητικούς Δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) (<http://www.ependyseis.gr/mis>) με την ένδειξη: Δράση «Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων για τον κλάδο Αγρο-διατροφής».

Κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης ο επενδυτής υποχρεούται σωρευτικά:

- i. να συμπληρώσει, καταχωρώντας στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων τα σχετικά πεδία του σημείου «ΥΠΟΒΟΛΗ» του ΠΣΚΕ, όπως αυτά εμφανίζονται στο Παράρτημα Ι.1,
- ii. να επισυνάψει στο Π.Σ.Κ.Ε.:
  - A) πλήρως συμπληρωμένο, το συμπληρωματικό Παράρτημα Ι.2 σε επεξεργάσιμη μορφή «κειμενογράφου» (.doc), καθώς και υπογεγραμμένο, σαρωμένο αντίγραφο (scan), σε «φορητή» μορφή (.pdf)⁴,
  - B) τα φορολογικά έντυπα που προβλέπονται στο Παράρτημα VII (σημείο 7.1) της Πρόσκλησης, σε «φορητή» μορφή (.pdf), εκτυπωμένα μετά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας Πρόσκλησης, από το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (TAXISnet).
  - Γ) Υπεύθυνες Δηλώσεις σαρωμένες (scan), σε «φορητή» μορφή (.pdf), υπογεγραμμένες από το νόμιμο εκπρόσωπο και σφραγισμένες με τη σφραγίδα της επιχείρησης που εκπροσωπεί, στο οποίο δηλώνει τα στοιχεία που απαιτούνται για την υποβολή της αίτησης (Παράρτημα ΙΧ – «Υποδείγματα υπεύθυνων δηλώσεων» της Πρόσκλησης).

Δεν θα αξιολογούνται προτάσεις οι οποίες δεν έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά, ή δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά πεδία στο ΠΣΚΕ και στα συνημμένα έντυπα.

Σε περίπτωση που υπάρξει ασυμφωνία μεταξύ των ηλεκτρονικά καταχωρημένων στοιχείων στο ΠΣΚΕ, και των δηλωθέντων οικονομικών στοιχείων του έργου (π.χ. δαπάνες του έργου, Π/Υ, δημόσια δαπάνη κ.λπ.) στο Παράρτημα Ι.2., το οποίο αναρτάται σε «φορητή» μορφή (.pdf), τότε κατ'ελάχιστον τα ηλεκτρονικά δηλωθέντα στο ΠΣΚΕ στοιχεία.

Η ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής των επενδυτικών σχεδίων στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων ορίζεται η 01/04/2019, από ώρα 13:00:00, με καταληκτική ημερομηνία στις 15/05/2019 και ώρα 15:00:00.

Μετά τη λήξη της ημερομηνίας και ώρας ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή επενδυτικού σχεδίου. Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης έργων που δεν θα υποβληθούν εμπρόθεσμα δεν θα αξιολογούνται.

Για να θεωρηθεί ότι η διαδικασία υποβολής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα, θα πρέπει η ηλεκτρονική υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ να οριστικοποιηθεί πριν την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προτάσεων έργων του τρέχοντος κύκλου της Δράσης.

Με την εμπρόθεσμη υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης (ηλεκτρονικά) στο ΠΣΚΕ, ο δυνητικός δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την παραλαβή της.

⁴ Σημειώνεται ότι στην περίπτωση ελλείψεων (π.χ. τυχόν έλλειψη ερωτήσεων που έχουν διαγραφεί) στα υποβληθέντα έντυπα η πρόταση θα απορρίπτεται ως ελλιπής.

Οι δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης χρηματοδότησης. Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης.

Επιτρέπεται η ακύρωση της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ υπό την προϋπόθεση να έχει υποβληθεί αίτηση ακύρωσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση. Η αίτηση ακύρωσης υποβάλλεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο ή το Συντονιστή ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (<http://www.ependyseis.gr/mis>). Η επιλογή αυτή οδηγεί αυτόματα στην παραίτηση των ενδιαφερομένων από την υποβληθείσα αίτησή τους και παρέχει τη δυνατότητα επανυποβολής νέας αίτησης χρηματοδότησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία που θα πρέπει να υποβάλουν οι δυνητικοί δικαιούχοι παρουσιάζονται στο **Παράρτημα VII**, «Απαιτούμενα δικαιολογητικά αξιολόγησης», της παρούσας Πρόσκλησης.

Το Έντυπο Υποβολής, όπως και όλα τα έντυπα της παρούσας Πρόσκλησης, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα βρουν στους παρακάτω δικτυακούς τόπους:

- της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ (www.eydamth.gr)
- του ΕΣΠΑ (www.espa.gr)

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (ΦΕΚ Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα ζητούμενα δικαιολογητικά. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στη δράση συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔ/ΕΦ, για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά: έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της εν λόγω δράσης.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν 2472/97.

Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη διεύθυνση e-mail που έχει δηλώσει στο έντυπο Υποβολής προς την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων προθεσμιών και συνεπειών.

9. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία του Παραρτήματος VII υποβάλλονται σε έντυπη μορφή στην **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Ηροδότου 28, 69132-Κομοτηνή**, εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών μετά την προαναφερόμενη καταληκτική ημερομηνία κι ώρα.

Σε περίπτωση υποβολής του φακέλου δικαιολογητικών ιδιοχείρως, αυτά θα πρωτοκολλούνται κατά την παραλαβή τους, ως εισερχόμενα έγγραφα στο πρωτόκολλο της ΕΥΔΕΠ ΠΑΜΘ. Η ημερομηνία και ώρα πρωτοκόλλησης αυτών θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Σε περίπτωση αποστολής, ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου (ΕΛΤΑ – συστημένη επιστολή) ή στο παραστατικό αποστολής εταιρείας ταχυμεταφοράς, που πρέπει να είναι ευδιάκριτη. Η απόδειξη αποστολής των ΕΛΤΑ ή της εταιρείας ταχυμεταφοράς θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής. Σε περίπτωση υποβολής και αποστολής (ταχυδρομικά ή με ταχυμεταφορά) ο φάκελος θα φέρει εξωτερικά την ακόλουθη ένδειξη:

ΦΑΚΕΛΟΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ

Για τη δράση «Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων για τον κλάδο Αγρο-διατροφής» (1β.1.1)

Επωνυμία Επιχείρησης «.....»

ΑΦΜ «.....»

Κωδικός Επενδυτικού Σχεδίου⁵ : «.....»

Ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής «.....»

Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης προσκόμισης φακέλου δικαιολογητικών το επενδυτικό σχέδιο θα απορριφθεί ως μη πλήρες.

Κάθε δυνητικός δικαιούχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε απόκλιση μεταξύ των στοιχείων της αίτησης και των δικαιολογητικών και η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν ενέργειες ή δαπάνες στις οποίες έχει υποβληθεί. Σε περίπτωση διαπιστωθέντων ελλείψεων στο φάκελο δικαιολογητικών που έχει ήδη υποβληθεί η ΕΥΔΕΠ ΑΜΘ ειδοποιεί τον δυνητικό δικαιούχο να προσκομίσει εντός 10 ημερολογιακών ημερών τα συμπληρωματικά στοιχεία που απαιτούνται. Υπογραμμίζεται ότι, σε περιπτώσεις ελλείψεως δικαιολογητικών, για να γίνουν αυτά αποδεκτά, θα πρέπει να έχουν εκδοθεί σε ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της πρότασης. Σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του δυνητικού δικαιούχου το επενδυτικό σχέδιο θα απορριφθεί ως μη πλήρες.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία που θα κληθούν να υποβάλουν οι δικαιούχοι παρουσιάζονται στο **Παράρτημα VII** («Απαιτούμενα δικαιολογητικά αξιολόγησης»), της παρούσας Πρόσκλησης.

10. ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

10.1 Κριτήρια Αξιολόγησης- Διαδικασία Αξιολόγησης

A) ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Επιτροπή αξιολόγησης

Οι αξιολογήσεις των υποβαλλομένων επενδυτικών σχεδίων, διενεργούνται (με βάση τα κριτήρια της παρούσας Πρόσκλησης), από Επιτροπή Αξιολόγησης Προτάσεων, που ορίζεται με Απόφαση του Περιφερειάρχη ΑΜΘ, λαμβάνοντας υπόψη και τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. 17952/ ΕΥΣΣΑ 382/17.02.16 εγκύκλιο της Γ.Γ. Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ. Η Επιτροπή Αξιολόγησης δύναται να περιλαμβάνει ως μέλη της επιστήμονες από το μητρώο αξιολογητών («Βάσης Επιστημόνων») της Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), ή να τους αξιοποιήσει ως ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης καλύπτεται από τη Διαδικασία ΔΙ_2_ΚΕ: «Επιλογή και έγκριση πράξης (πράξεις Κρατικών Ενισχύσεων)» του Συστήματος

⁵ Είναι ο κωδικός που θα παραχθεί κατά την ηλεκτρονική παραλαβή του Εντύπου Υποβολής.

Διαχείρισης και Ελέγχου των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014–2020, και η κάλυψη των δαπανών της αξιολόγησης θα γίνει σύμφωνα με την διαδικασία της παρ. Β.5 «Αξιολόγηση» του Παραρτήματος Ι της Υ.Α. 18709/ΕΥΣΣΑ413/19-2-16 «Διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης, ανάθεσης κι υλοποίησης ενεργειών τεχνικής βοήθειας» (ΦΕΚ 449 τ. Β').

Οι αξιολογητές και οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες επιβάλλεται να μην συνδέονται με κανένα τρόπο με αυτές, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η απαιτούμενη ανεξαρτησία τους. Οι αξιολογητές και οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες δεν πρέπει να είναι συντάκτες προτάσεων που θα υποβληθούν στο πλαίσιο της πρόσκλησης, ή να προέρχονται από ερευνητικό φορέα που υποβάλει πρόταση. Για το λόγο αυτό (στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 κατ' άρθρο 38 παρ. 5 του Ν. 4314/2014), θα πρέπει να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση για τη μη σύγκρουση συμφερόντων, καθώς και δήλωση τήρησης εμπιστευτικότητας.

Για τις ανάγκες της αξιολογικής διαδικασίας θα είναι στη διάθεση των αξιολογητών όλο το σχετικό υλικό.

Οι αξιολογητές δε θα μπορούν να ασχοληθούν με την παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων.

10.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Με το πέρας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησής των υποβληθέντων σχεδίων, η οποία πραγματοποιείται μέσω του ΠΣΚΕ, με ευθύνη της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ. Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ αναλαμβάνει όλες τις απαιτούμενες ενέργειες της διοργάνωσης και υποστήριξης της διαδικασίας αξιολόγησης, καθώς και, σε συνεργασία με τους Αξιολογητές, της καταχώρησης όλων των απαραίτητων δεδομένων στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).

Σημειώνεται ότι κατά τον έλεγχο και την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων δύνανται να γίνουν διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθευθεί η ακρίβεια των δηλωθέντων στοιχείων και να αποφευχθούν και εξαρθρωθούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού.

Η αξιολόγηση είναι συγκριτική, και περιλαμβάνει:

- Στάδιο Α' – Έλεγχος Πληρότητας
  - Κριτήριο Α.1 της Ομάδας Κριτηρίων Α'
- Στάδιο Β' – Έλεγχος Επιλεξιμότητας Πρότασης
  - Κριτήρια Α.2 - Α.15 της Ομάδας Κριτηρίων Α' – Έλεγχος Κάλυψης Τυπικών Προϋποθέσεων Συμμετοχής
- Στάδιο Γ' – Αξιολόγηση Προτάσεων ανά Ομάδα Κριτηρίων
  - Ομάδα Κριτηρίων Β' – Σαφήνεια Επενδυτικού Σχεδίου,
  - Ομάδα Κριτηρίων Γ' – Κατάσταση Επιχείρησης,
  - Ομάδα Κριτηρίων Δ' – Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου.

Η συγκεντρωτική αξιολόγηση της πρότασης παρουσιάζεται στο «Συνολικό Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης».

Οι τυπικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται έχουν αναλυθεί στο Κεφάλαιο 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ. Οι δε ομάδες κριτηρίων, παρουσιάζονται και αναλύονται στο **Παράρτημα VI** («Κριτήρια αξιολόγησης») της παρούσας πρόσκλησης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Ο έλεγχος της κάλυψης των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής απαιτεί τη θετική αξιολόγηση **στο σύνολο των κριτηρίων**.

Η βαθμολογία των κριτηρίων προκύπτει από το άθροισμα της βαθμολογίας του κάθε υποκριτηρίου. Η τελική βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου προκύπτει από το άθροισμα των βαθμολογούμενων κριτηρίων. **Η μέγιστη τελική βαθμολογία με τη χρήση των ανωτέρω κριτηρίων είναι το 10,00.** Για να θεωρηθεί επιτυχής μία

πράξη, θα πρέπει να έχει λάβει **θετική αξιολόγηση σε όλες τις ομάδες κριτηρίων** και **συνολική βαθμολογία μεγαλύτερη από 4,00**, και στην **Ομάδα Κριτηρίων Β'** η πράξη πρέπει να έχει λάβει βαθμολογία **μεγαλύτερη από 5**, και τα **κριτήρια Δ2 και Δ3** που αφορούν στη ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος και του προϋπολογισμού **δεν θα πρέπει να λάβουν την τιμή "ΟΧΙ"**.

10.2.1 Αξιολόγηση

Η Επιτροπή Αξιολόγησης χρησιμοποιώντας την εφαρμογή της «Αξιολόγησης» στο Π.Σ.Κ.Ε., ελέγχει όλα τα πεδία του Παραρτήματος I.1 που καταχωρήθηκαν από τον δυνητικό δικαιούχο της ενίσχυσης στο Π.Σ.Κ.Ε. κατά το στάδιο της υποβολής. Όλα τα πεδία του Παραρτήματος I.1 δύναται να τροποποιηθούν από την Επιτροπή Αξιολόγησης με βάση τα στοιχεία της παρούσας πρόσκλησης και τα δικαιολογητικά και στοιχεία του φυσικού και ηλεκτρονικού φακέλλου που προσκόμισε ο δυνητικός δικαιούχος.

Η υπόλοιπη αξιολόγηση των σταδίων Α' «Έλεγχος Πληρότητας», Β' «Έλεγχος Επιλεξιμότητας Πρότασης» και Γ' «Αξιολόγηση Προτάσεων ανά Ομάδα Κριτηρίων» γίνεται εκτός ΠΣΚΕ σε τυποποιημένο έντυπο αξιολόγησης το οποίο παρέχει η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ και το οποίο η Επιτροπή Αξιολόγησης συμπληρώνει πλήρως. Η Επιτροπή Αξιολόγησης σύμφωνα με τα στοιχεία της πρόσκλησης, τα δεδομένα της υποβολής, τα στοιχεία του φυσικού φακέλλου και τις οδηγίες βαθμολόγησης εκάστου κριτηρίου αξιολογεί το σύνολο των κριτηρίων του κάθε σταδίου, εισάγει την σχετική βαθμολόγηση του κριτηρίου στο τυποποιημένο έντυπο αξιολόγησης και αφού το συμπληρώσει πλήρως το ανεβάζει στο ΠΣΚΕ σε μορφή .pdf αρχείου ως συνημμένο στην αξιολόγηση της. Στην συνέχεια η Επιτροπή Αξιολόγησης εισάγει στο ΠΣΚΕ τα αποτελέσματα του ελέγχου των σταδίων Α', Β' και Γ', καθώς και την βαθμολογία κάθε ομάδας κριτηρίων, και το ΠΣΚΕ υπολογίζει την συνολική βαθμολογία κάθε πρότασης. Σε κάθε περίπτωση η Επιτροπή Αξιολόγησης διενεργεί πλήρως την αξιολόγηση κι αξιολογεί και βαθμολογεί όλα τα κριτήρια ανεξάρτητα εάν στο/α στάδιο/α Α' ή/και Β' η πρόταση κρίνεται μη πλήρης ή/και μη παραδεκτή.

Μετά το πέρας της αξιολόγησης του συνόλου των υποβληθέντων προτάσεων, γίνεται βαθμολογική κατάταξη αυτών και επιχορηγούμενες είναι οι προτάσεις με φθίνουσα κατάταξη μέχρι εξάντλησης του Π/Υ της δημόσιας δαπάνης. Η Επιτροπή Αξιολόγησης οριστικοποιεί την τελική βαθμολογία και το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πρότασης έχοντας την ευθύνη ελέγχου της αξιολόγησης και όπου κρίνει σκόπιμο την αναβαθμολόγηση και τη διαφοροποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πρότασης μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συντάσσει πρακτικό που περιλαμβάνει:

- i. Πίνακα εγκεκριμένων αιτήσεων προς ενίσχυση, με το συνολικό προϋπολογισμό και την αναλογούσα δημόσια δαπάνη για κάθε εγκεκριμένη αίτηση,
- ii. Πίνακα εγκεκριμένων αιτήσεων μη ενισχυόμενων, λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού πρόσκλησης,
- iii. Πίνακα απορριφθεισών αιτήσεων λόγω αρνητικής αξιολόγησης. Πιο συγκεκριμένα στον πίνακα περιλαμβάνονται οι αιτήσεις που απορρίπτονται λόγω:
  - α) μη κάλυψης τυπικών προϋποθέσεων (Έλεγχος Πληρότητας & Επιλεξιμότητας),
  - β) - συνολικής βαθμολογίας μικρότερης ή ίσης με 5, στην Ομάδα Κριτηρίων «B. Σαφήνεια Επενδυτικού Σχεδίου» (Στάδιο Β'), ή
    - έλαβαν την τιμή "ΟΧΙ" στα κριτήρια Δ2 και Δ3 που αφορούν στη ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος και του προϋπολογισμού (Στάδιο Β'), ή
    - συνολικής βαθμολογίας μικρότερης ή ίσης με 4,00 βαθμούς, όπως ορίζεται ως κατώφλι θετικής αξιολόγησης στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης (Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης).

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση ισοβαθμίας προτάσεων που περιλαμβάνονται στον Πίνακα ii), προτείνονται για ένταξη όλες οι πράξεις που ισοβαθμούν.

Για κάθε έναν από τους ανωτέρω επιμέρους Πίνακες θα περιλαμβάνονται (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τα ακόλουθα στοιχεία:

- 1) Η τελικά διαμορφούμενη συνολική βαθμολογία.
- 2) Τα βασικά στοιχεία του κάθε επενδυτικού σχεδίου (π.χ. κωδ. επενδυτικού σχεδίου, επωνυμία επιχείρησης, κλπ).
- 3) Ο επιχορηγούμενος Π/Υ.

Δύναται κατά την κρίση της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ στους ανωτέρω επιμέρους Πίνακες να περιληφθούν πρόσθετα στοιχεία (π.χ. συνεργαζόμενος ερευνητικός φορέας, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου, ίδια συμμετοχή κλπ).

Με βάση το πρακτικό, η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ εκδίδει Πίνακα Κατάταξης με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της Πρόσκλησης, και με σχετική εισήγηση τον διαβιβάζει στον Περιφερειάρχη, ο οποίος εκδίδει Απόφαση Επικύρωσης του με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και ο Πίνακας Κατάταξης οριστικοποιείται. Η Απόφαση Επικύρωσης δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ (www.eydamth.gr).

Κάθε δυνητικός δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά καθώς και με συστημένη επί αποδείξει επιστολή για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης. Επί του **Οριστικού Καταλόγου Αξιολόγησης** δύναται να υποβληθούν ενστάσεις από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο «10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ».

10.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση διενεργείται βάσει εγκεκριμένων από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. κριτηρίων, σε δυο στάδια, έπειτα από τον αυτοματοποιημένο έλεγχο συμβατότητας του συστήματος, ως εξής:

Στάδιο Α' – Έλεγχος Πληρότητας ("On/Off" κριτήριο),

- Έχει υποβληθεί το σύνολο των δικαιολογητικών του Παραρτήματος VII και όλα τα αναγραφόμενα, τόσο στην ηλεκτρονική, όσο και στη φυσική μορφή του εντύπου υποβολής πρότασης, καθώς και όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στο φυσικό φάκελο της πρότασης, είναι ακριβή και αληθή.

Στάδιο Β' – Έλεγχος Επιλεξιμότητας Πρότασης ("On/Off" κριτήρια),

Ομάδα Κριτηρίων Α' – Έλεγχος Κάλυψης Τυπικών Προϋποθέσεων Συμμετοχής
Εξετάζεται η εκπλήρωση των κριτηρίων του σχετικού Φύλλου αξιολόγησης, με βάση τα απαιτούμενα δικαιολογητικά των σχετικών **Παραρτημάτων VII⁶** («Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Αξιολόγησης»), καθώς και **IX** («Υποδείγματα υπεύθυνων δηλώσεων») και **IV** («Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ»), της παρούσας πρόσκλησης. Τα κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογούνται οι προτάσεις είναι τα εξής:

- Η υφιστάμενη επιχείρηση χρησιμοποιεί διπλογραφικό ή απλογραφικό λογιστικό σύστημα (τηρεί βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας), και μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης έχει κλεισμένες τουλάχιστον δύο διαχειριστικές χρήσεις.
- Η ιδιωτική συμμετοχή της επιχείρησης στο επενδυτικό σχέδιο δεν υπερβαίνει ανά έτος το 50% του μέσου όρου των κύκλων εργασιών της για τα τρία (3) τελευταία έτη, όπως αυτός προκύπτει από τους δημοσιευμένους ισολογισμούς της ή ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία.

⁶ Όπως διευκρινίζεται και στη σελ. 4, του Υποδείγματος δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την ιδιότητα ΜΜΕ μια επιχείρησης (Παράρτημα IV), οι επιχειρήσεις, είναι υποχρεωμένες να συμπληρώσουν μόνον εκείνες τις Υπεύθυνες Δηλώσεις που αντιστοιχούν στο καθεστώς που τις διέπει (Ανεξάρτητη, Συνεργαζόμενη ή Συνδεδεμένη). Π.χ. μία «Ανεξάρτητη Επιχείρηση» συμπληρώνει μόνον τη δήλωση χωρίς παραρτήματα.

- Η πρόταση εμπίπτει στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ), όπως αναλυτικά παρουσιάζονται στο Παράρτημα «Πίνακας Επιλέξιμων ΚΑΔ» της Πρόσκλησης, ή τεκμηριώνεται η συνεισφορά της πρότασης στην αλυσίδα αξίας του κλάδου της Περιφερειακής RIS3, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην Πρόσκληση.
- Λειτουργεί αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχείρησης εταιρικού / εμπορικού χαρακτήρα: ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ, Ι.Κ.Ε, Ατομική Επιχείρηση, Συνεταιρισμός, ΚΟΙΝΣΕΠ.
- Ύπαρξη κατά περίπτωση απαιτούμενης εν ισχύ άδειας λειτουργίας ή αίτησης έκδοσης ή ανανέωσης, για τη/ις δραστηριότητα/ες στην/ις οποία/ες δραστηριοποιείται
- Η επιχείρηση έχει υποβάλλει μόνο μία πρόταση στην Πρόσκληση.
- Το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο ή μέρος αυτού καθώς και οι δαπάνες που περιλαμβάνει δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- Ο δικαιούχος δεν έχει προβεί σε έναρξη εργασιών για την επένδυση πριν από την υποβολή της αίτησης χορήγησης της ενίσχυσης.
- Η επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, ούτε εκκρεμεί σε βάρος της ανάκτηση καταβληθείσας δημόσιας επιχορήγησης ή παλιάς κρατικής ενίσχυσης.
- Η επιχείρηση δεν είναι προβληματική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 18 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014.
- Η επιχείρηση διαθέτει ή δεσμεύεται ότι θα μεριμνήσει για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) στις νέες εγκαταστάσεις αυτής υλοποιώντας τις απαραίτητες υποδομές πρόσβασης μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.).
- Η επιχείρηση δεν εντάσσεται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, το οποίο εκμεταλλεύεται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης), και λειτουργεί με μία από τις επιλέξιμες από το πρόγραμμα νομικές μορφές.
- Η περίοδος υλοποίησης του προτεινόμενου προς συγχρηματοδότηση έργου εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του προγράμματος, η οποία αρχίζει την 1/1/14 και περατώνεται στις 31/12/23, συμπεριλαμβανομένης και της αναγκαίας περιόδου για τυχόν περαιτέρω ωρίμανση, αν θεωρείται αναγκαίο (π.χ. περιπτώσεις αναμονής έκδοσης αποφάσεων για απαλλοτρίωση, κλπ.)
- Η ενίσχυση που χορηγείται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης με τον Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον η ενίσχυση αυτή πληροί όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014.

Στάδιο Γ' – Αξιολόγηση Προτάσεων ανά Ομάδα Κριτηρίων

Η βαθμολογία κάθε ομάδας κριτηρίων προκύπτει από το άθροισμα της βαθμολογίας κάθε κριτηρίου και πρέπει να τηρεί ελάχιστο μερικό αποτέλεσμα. Η βαθμολογία κάθε κριτηρίου προκύπτει από τον βαθμό αξιολόγησης επί τον συντελεστή στάθμισής του.

Ομάδα Κριτηρίων Β' – Σαφήνεια Επενδυτικού Σχεδίου (συντελεστής στάθμισης βαθμολογίας 50%)

- Στάδιο ανάπτυξης και προστιθέμενης αξίας του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και η κατανόηση ανταγωνιστικών λύσεων. Δύναται να περιληφθεί και σύγκριση με «ιδεατές», γνωστές εμπορικές λύσεις.
- Στόχευση νέων ευκαιριών της αγοράς.

- Δυνατότητα ενίσχυσης της ανάπτυξης της εταιρίας.
- Πειστικότητα επιδόσεων και αποδοτικότητας («value for money») της πρότασης.
- Κατανόηση κινδύνων κι ευκαιριών για την επιτυχή εισαγωγή της καινοτομίας στην αγορά, από τεχνικής κι εμπορικής απόψεως.
- Ύπαρξη ζήτησης/αγοράς για την καινοτομία.

Ομάδα Κριτηρίων Γ' – Κατάσταση Επιχείρησης (συντελεστής στάθμισης βαθμολογίας **30%**)

- Αγορές - στόχοι της επιχείρησης, όπου αξιολογείται η εξωστρέφεια της επιχείρησης.
- Μεταβολές στην απασχόληση, όπου αξιολογείται η μεταβολή της απασχόληση στην επιχείρηση.
- Μεταβολή κύκλου εργασιών (ΚΕ), όπου αξιολογείται η μεταβολή του κύκλου εργασιών (ΚΕ) της επιχείρησης.
- Επενδυτική πολιτική, όπου αξιολογείται το ύψος της ιδιωτικής συμμετοχής που διέθεσε η επιχείρηση για τη χρηματοδότηση του ερευνητικού της προγράμματος.
- Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, όπου εξετάζεται η ύπαρξη ή μη κατοχυρωμένου διπλώματος ευρεσιτεχνίας (πατέντα).
- Διακρίσεις - βραβεύσεις σε διαγωνισμούς, όπου εξετάζεται αν η επιχείρηση έχει συμμετάσχει σε διαγωνισμούς και έχει βραβευτεί ή διακριθεί σε κάποια κατηγορία.
- Οργάνωση της επιχείρησης, όπου αξιολογείται υφιστάμενη οργάνωση της επιχείρησης, όπως τεκμηριώνεται από τα δικαιολογητικά της επιχείρησης (π.χ. Συστήματα Διασφάλισης ποιότητας παραγωγικής διαδικασίας, Εμπορικά σήματα, Συστήματα αυτοματοποίησης στην παραγωγή, Συστήματα αυτομ/σης για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της "παραγωγικής" διαδικασίας, Εξειδικευμένα Λογισμικά, κλπ).

Ομάδα Κριτηρίων Δ' – Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου (συντελεστής στάθμισης βαθμολογίας **20%**)

- Άδειες που απαιτούνται για έναρξη της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
- Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος.
- Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού.
- Καταλληλότητα του οργανωτικού σχήματος, εάν δηλαδή η πρόταση αποδεικνύει ότι το έργο έχει τους σχετικούς πόρους (προσωπικούς, εγκαταστάσεις, δίκτυα, κλπ.) για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του και τους ρόλους που θα διαδραματίσουν οι μετέχοντες.
- Επάρκεια του δυναμικού της επιχείρησης για την υλοποίηση της πρότασης.

Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης – Συνολικό Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης

Συνολική αποτίμηση της πρότασης, με το άθροισμα των αποτελεσμάτων όλων των επιμέρους ομάδων κριτηρίων: Η συνολική βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου προκύπτει από το άθροισμα της βαθμολογίας κάθε ομάδας κριτηρίων επί τον συντελεστή στάθμισής της, ενώ, για τη θετική αξιολόγηση της πρότασης, θα πρέπει να τηρούνται επιμέρους προϋποθέσεις βαθμολογίας κι ένα ελάχιστο συνολικό αποτέλεσμα.

Ειδικότερα, όσον αφορά στην ομάδα Κριτηρίων:

«Β.Σαφήνεια Επενδυτικού Σχεδίου»

Για τη θετική αξιολόγηση της, η πράξη θα πρέπει να λάβει συνολική βαθμολογία μεγαλύτερη από 5, στην Ομάδα Κριτηρίων «Β. Σαφήνεια Επενδυτικού Σχεδίου».

Αναφορικά με την ομάδα κριτηρίων «Γ. Κατάσταση Επιχείρησης», για την αξιολόγηση των αντίστοιχων κριτηρίων, θα εξεταστούν κατά περίπτωση:

«Γ.1 Αγορές - στόχοι της Επιχείρησης»

- σε βιβλία Γ' Κατηγορίας, το έντυπο Ε3 ή σχετική δήλωση με τα αντίστοιχα στοιχεία,
- σε ενδοκοινοτικές παραδόσεις το έντυπο «Φ4: Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Ενδοκοινοτικών παραδόσεων Αγαθών και Παρεχόμενων Υπηρεσιών» [μέσω του ΦΠΑ ("Πράξεις Λήπτη") και "Intrastat" (από τις "αποστολές")], ενώ
- για εξαγωγές σε τρίτες χώρες, το σχετικό ισοζύγιο λογαριασμών, κλπ.

«Γ.2 Μεταβολές στην απασχόληση»

Τόσο για την εξέταση του κριτηρίου, όσο και για τον καθορισμό του μεγέθους της επιχείρησης, θα πρέπει να προσκομιστεί βεβαίωση συγκεντρωτικών ετήσιων ωρών απασχόλησης προσωπικού, από την αρμόδια υπηρεσία (Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων) όπου υπάγεται η επιχείρηση (για τον υπολογισμό ΕΜΕ: 2,080 ώρες απασχόλησης / εργαζόμενο / έτος).

«Γ.4 Επενδυτική πολιτική»

Για την εκτίμηση του ύψους της ιδιωτικής συμμετοχής που διέθεσε η επιχείρηση για τη χρηματοδότηση του ερευνητικού της προγράμματος την τελευταία τριετία – σε σχέση με τον κύκλο εργασιών (ΚΕ) στην ίδια ζετία, εφόσον υπάρχουν, θα εξεταστούν, ο κωδικός 060 (δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας) της Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος Νομικών Προσώπων, ο Λογαριασμός Αναλυτικής Λογιστικής Εκμεταλλεύσεως "92" (92.02 Έξοδα λειτουργίας ερευνών και αναπτύξεως), και ο Ισολογισμός (π.χ. σύμφωνα με το ΦΕΚ 2351/2017 "Κριτήρια χαρακτηρισμού δαπανών έρευνας επιχειρήσεων"), κλπ.

«Δ. Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου»

Σε σχέση με την αξιολόγηση αυτής της κατηγορίας κριτηρίων, επισημαίνεται ότι:

«Δ.2 Χρονοδιάγραμμα» & «Δ.3 Προϋπολογισμός»

Ειδικά στα κριτήρια που αφορούν στη ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος και του προϋπολογισμού, δεν θα πρέπει να λάβουν την τιμή "ΟΧΙ", ενώ οι αξιολογητές, δύνανται να προτείνουν και τεκμηριωμένες τροποποιήσεις στον προϋπολογισμό του έργου.

«Δ.2 Χρονοδιάγραμμα» & «Δ.4 Επάρκεια»

Σχετικά με την επάρκεια του δυναμικού της επιχείρησης για υλοποίηση της πρότασης της, η οποία και σχετίζεται έμμεσα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, συνιστάται το ποσοστό (%) απασχόλησης στο έργο, εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. της επιχείρησης, να μην υπερβαίνει το 10% του συνολικού χρόνου απασχόλησής τους στην επιχείρηση.

Αναλυτικά τα κριτήρια και ο τρόπος υπολογισμού της βαθμολογίας της πρότασης αναφέρονται στο **Παράρτημα VI** «Κριτήρια αξιολόγησης», της παρούσας πρόσκλησης.

10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Συστήνεται Επιτροπή Ενστάσεων με απόφαση του Περιφερειάρχη ΑΜΘ. Η διαδικασία ενστάσεων ακολουθεί την Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης 137675/ ΕΥΘΥ1016/19.12.18, (ΦΕΚ Β' 5968/31.12.2018) Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/ 20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"»). Μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης Προτάσεων δεν δύνανται να συμμετάσχουν στην Επιτροπή Ενστάσεων.

Η Επιτροπή Ενστάσεων δύναται να περιλαμβάνει ως μέλη της επιστήμονες από το μητρώο αξιολογητών («Βάσης Επιστημόνων») της Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), ή να τους αξιοποιήσει ως ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

Ο ενδιαφερόμενος δύναται εντός **αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών** από τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, να υποβάλει διοικητική ένσταση (*ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου Ν. 25 του 2690/1999*) σχετικά με την απόρριψη της αίτησης, τη βαθμολόγησή της και τους όρους έγκρισής της, **υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων και αποστέλλοντας τα σχετικά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης στην ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ**, εντός της ίδιας αποκλειστικής προθεσμίας, προκειμένου να εξεταστούν από την Επιτροπή Ενστάσεων. Η ηλεκτρονική υποβολή της ένστασης γίνεται στο ΠΣΚΕ με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων του σημείου «ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ» του ΠΣΚΕ. Ο τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών σε φυσική μορφή είναι ίδιος με τον περιγραφόμενο στο κεφάλαιο 9 «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ».

Η εξέταση των ενστάσεων γίνεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων συντάσσει πρακτικό που περιλαμβάνει την γνωμοδότηση της αναφορικά με:

- Αποδεκτές ενστάσεις (*ή εν μέρει αποδεκτές*), καθώς και
- Απορριφθείσες ενστάσεις.

Το Πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης Ενστάσεων, διαβιβάζεται με σχετική εισήγηση από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ στον Περιφερειάρχη ΑΜΘ, ο οποίος και εκδίδει Απόφαση Επικύρωσης του Πρακτικού Αξιολόγησης Ενστάσεων. Η Απόφαση επί των ενστάσεων εκδίδεται, σύμφωνα με το Άρθρο 25 του Ν.2690/1999 από τον Περιφερειάρχη ΑΜΘ, μέσα σε ένα **(1) μήνα** από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων, και κοινοποιείται άμεσα στους ενδιαφερομένους, ώστε να λάβουν γνώση για τα αποτελέσματα εξέτασης της ένστασης.

Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των ενστάσεων ενεργοποιείται εκ νέου η διαδικασία Έκδοσης Πίνακα Αποτελεσμάτων και εκδίδονται συμπληρωματικοί Πίνακες Κατάταξης.

10.5 ΕΓΚΡΙΣΗ

10.5.1 Διαδικασία έγκρισης

Η ένταξη των έργων (επενδυτικών σχεδίων) στη Δράση γίνεται με Απόφαση του Περιφερειάρχη ΑΜΘ, μετά από εισήγηση της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ. Η Απόφαση Ένταξης κοινοποιείται (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) στη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, στην Εθνική Αρχή Συντονισμού, στην Αρχή Πιστοποίησης, κλπ. Στην ίδια απόφαση δημοσιεύεται επίσης ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση για κάθε επιχορηγούμενη Αίτηση Χρηματοδότησης.

Ακολούθως ενημερώνονται ηλεκτρονικά, από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, όλοι οι δικαιούχοι των εγκεκριμένων αιτήσεων προς ενίσχυση, για την ένταξη του επενδυτικού τους σχεδίου. Η εγκριτική επιστολή ενημερώνει ηλεκτρονικά, χωριστά τον κάθε δικαιούχο για το Τεχνικό Παράρτημα στο οποίο περιλαμβάνεται σαφής και αναλυτική περιγραφή του προς εκτέλεση έργου, το χρονοδιάγραμμα, ο συνολικός προϋπολογισμός του, οι πηγές και το ποσοστό χρηματοδότησης αυτού (το Τεχνικό Παράρτημα θα αναρτηθεί και στο ΠΣΚΕ για κάθε επιχείρηση χωριστά). Επίσης, με την επιστολή θα ενημερώνεται ο Δικαιούχος για την υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης περί αποδοχής του Τεχνικού Παραρτήματος όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την αξιολόγηση καθώς και όλους τους όρους που τίθενται στην παρούσα Πρόσκληση για την υλοποίηση του έργου και την παρακολούθηση αυτού. **Η Υπεύθυνη Δήλωση θα υποβληθεί εγγράφως στην ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης.**

Η αποδοχή χρηματοδότησης συνιστά αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των πράξεων που δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 115, παράγραφος 2, του Κανονισμού

1303/2013. Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση Επενδυτικών Σχεδίων, όπως αυτά προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013 και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.

Σημειώνεται ότι ως **ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης** λαμβάνεται η **ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης** της Πράξης στη Δράση.

Επισημαίνεται ότι, ενώ η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών της επενδυτικής πρότασης είναι η ημερομηνία υποβολής, ως ημερομηνία έναρξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης λαμβάνεται η ημερομηνία απόφασης ένταξης. Υπογραμμίζεται ότι, δαπάνες που υλοποιούνται πριν την έκδοση Απόφασης Ένταξης, πραγματοποιούνται με ευθύνη του δικαιούχου.

Σε περίπτωση αποδοχής ενστάσεων και έκδοσης συμπληρωματικού Πίνακα Κατάταξης ενεργοποιείται εκ νέου η ως άνω αναφερόμενη διαδικασία και εκδίδεται συμπληρωματική Απόφαση Ένταξης.

10.5.2 Δημοσιότητα ενταγμένων έργων

Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ δημοσιοποιεί τουλάχιστον στην ιστοσελίδα της συνοπτικά στοιχεία για κάθε εγκεκριμένο έργο, όπως π.χ. την επωνυμία του χρηματοδοτούμενου, τον τίτλο του έργου, την ημερομηνία, το ύψος της χρηματοδότησης και το ποσοστό συμμετοχής της Ε.Ε., κλπ. Τα στοιχεία των μη εγκεκριμένων έργων δεν δημοσιοποιούνται.

11.ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

11.1 Εξόφληση δαπανών υλοποίησης

11.1.1 Τρόπος Εξόφλησης Παραστατικών

Σημειώνεται ότι για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός επενδυτικού σχεδίου, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Κατάλογος Ενδεικτικών Παραδοτέων, ανά Κατηγορία Δαπανών, περιγράφεται αναλυτικά στο **Παράρτημα ΙΙΙ** «Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών – Απαραίτητα παραστατικά για την υλοποίηση φυσικού & οικονομικού αντικειμένου», ενώ των αντίστοιχων δικαιολογητικών, στο **Παράρτημα VΙΙΙ** «Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης», της παρούσας πρόσκλησης.

Επισημαίνεται πως κατά τη φάση παρακολούθησης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του Επενδυτικού Σχεδίου δύναται να ζητηθούν πρόσθετα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης, αναλόγως του είδους της δαπάνης και του ισχύοντος, κατά τη φάση υλοποίησης θεσμικού – νομοθετικού πλαισίου.

Επίσης, οι Δαπάνες του **Παράρτηματος ΙΙΙ** εξετάζονται ως προς την επιλεξιμότητά τους σε σχέση με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 6 «ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ».

Η εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της ισχύουσας κάθε φορά φορολογικής νομοθεσίας και μπορεί να γίνει ως ακολούθως:

- Κάθε είδους δαπάνη, που συνοδεύεται από νόμιμο φορολογικό στοιχείο και που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών καθαρής αξίας πεντακοσίων (500) ευρώ και κάτω (χωρίς ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και χωρίς τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με οποιοδήποτε τρόπο πληρωμής.

- Κάθε είδους δαπάνη, που συνοδεύεται από νόμιμο φορολογικό στοιχείο και που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών καθαρής αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφληση της, να γίνει γίνεται με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

- Η κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, όπως προβλέπεται στις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις.
- Η χρήση εταιρικών χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών της επιχείρησης που πραγματοποιεί την πληρωμή ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ονομαστικό ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών).
- Η έκδοση επιταγής της επιχείρησης ή η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.
- Η χρήση ταχυδρομικής επιταγής – ταχυπληρωμής (έως του ορίου που επιτέπεται από τα ΕΛΤΑ). Επισημαίνεται ότι η επιβάρυνση για την έκδοση της ταχυδρομικής επιταγής δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.
- Η καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Πληρωμών ή Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος), είτε με μετρητά, είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών πληρωμών (μεταφορά εντός του ίδιου Ιδρύματος ή έμβασμα).

Σε περίπτωση που καταβάλλονται προκαταβολές έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν παραστατικό καθαρής αξίας άνω των €500, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής και για κάθε μέρος αυτής.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης / πληρωμής είναι :

- Έκδοση τραπεζικής επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, η οποία πρέπει να έχει πληρωθεί από την Τράπεζα σε χρόνο προγενέστερο της συμβατικής ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον: (α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης και βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό), (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής, (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Κατάθεση μετρητών από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από τον οποίο θα φαίνεται ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών ή και υπηρεσιών προς τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο), ο καταθέτης – επενδυτής, καθώς και τα στοιχεία του παραστατικού που αφορά η πληρωμή, (β) καρτέλα ταμείου (λογαριασμός 38) ή/και extrait εταιρικού λογαριασμού από όπου θα διαπιστώνεται η ανάληψη των μετρητών, (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Μεταφορά από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) σε εταιρικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων όπου φαίνονται τα στοιχεία των λογαριασμών (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή (γ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από την επιχορηγούμενη επιχείρηση προς τον προμηθευτή, από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, μέσω αντίστοιχης κατάθεσης μετρητών στην τράπεζα από την επιχορηγούμενη επιχείρηση. Για την πιστοποίηση της πληρωμής αποδεικτικά εκτός των άλλων (π.χ. καταθετήριο) αποτελούν τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον προμηθευτή, αντίγραφο και φωτοτυπία του σώματος της αντίστοιχης επιταγής.
- Ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης του εταιρικού λογαριασμού (extrait) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) χρονικής διάρκειας τουλάχιστον ενός μηνός μετά την πραγματοποίηση της πληρωμής,, (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα της δικαιούχου επιχείρησης της ενίσχυσης, ή να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα της δικαιούχου επιχείρησης της ενίσχυσης, ή του επιχειρηματία για την περίπτωση ατομικών επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του Δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση

απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) και καρτέλα πελάτη (λογ. 30) της αντισυμβαλλόμενης επιχείρησης.

- Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του Δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) και καρτέλα πελάτη (λογ. 30) της αντισυμβαλλόμενης επιχείρησης.

Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω δικαιολογητικού με τίτλο «αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)» ισχύει μόνο για τους δικαιούχους που τηρούν Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (πρώην βιβλία Γ' κατηγορίας).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν σαφώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου (π.χ. εξοφλήσεις ενοικίων) δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών): απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Στο μισθολογικό κόστος υφιστάμενου ή νέου προσωπικού περιλαμβάνονται όλες οι νόμιμες αποδοχές & ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, καθώς και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τους φορείς του Δημοσίου, εξαιρουμένης της αποζημίωσης απόλυσης. Η δαπάνη της μισθοδοσίας ειδικά, εξοφλείται αποκλειστικά με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται:

- Μισθοδοτικές καταστάσεις (ατομικές) σφραγισμένες και υπογεγραμμένες από τον λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο επιχείρησης, για το διάστημα κατά το οποίο επιδοτείται η θέση απασχόλησης.
- Δικαιολογητικό πληρωμής μισθοδοσίας σε τραπεζικό λογαριασμό του εργαζόμενου (κίνηση extrait ή καταθετήριο σε τραπεζικό λογαριασμό).
- Αποδεικτικά καταβολής εργοδοτικών και ασφαλιστικών εισφορών. Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί οι καθαρές (πληρωτέες) αποδοχές και δεν έχουν αποδοθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και ο αντίστοιχος φόρος, δύναται να πιστοποιηθούν οι ως άνω καθαρές αποδοχές υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος έχει προβεί σε ρύθμιση των οφειλών του την οποία και εξυπηρετεί.
- Αποδεικτικά καταβολής ΦΜΥ.

Επισημαίνεται ότι:

- Το σύνολο των δαπανών θα πρέπει να έχει εξοφληθεί πλήρως πριν από την οριστικοποίηση της τελικής έκθεση επαλήθευσης-πιστοποίησης, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο 24 μήνες από την ημερομηνία ένταξης του επενδυτικού σχεδίου.
- Ο Δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για την πράξη στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας θα πρέπει να είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών της επιχορηγούμενης επένδυσης.
- Οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες εφόσον συμμορφώνονται στις απαιτήσεις της εφαρμοστέας ισχύουσας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- Όλες οι εταιρείες-προμηθευτές της επιχείρησης για τις δαπάνες της δράσης θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων σε προσωπικό λογαριασμό και όχι εταιρικό (εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις) δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων /μετόχων της επιχείρησης.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός (κατάτμηση) δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία, για την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).
- Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου. Επίσης, οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών δεν είναι επιλέξιμες.
- Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες της κατηγορίας εξοπλισμού και αποσβέσεων θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων της επιχείρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και οι αποσβέσεις να διενεργούνται με βάση την εθνική φορολογική νομοθεσία (ΚΦΕ).

11.2 Παρακολούθηση Πράξεων – Επαληθεύσεις – Πιστοποιήσεις

11.2.1 Λογιστική παρακολούθηση

Οι δικαιούχοι είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στους αρμόδιους Φορείς για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου του έργου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (ΦΟΑ) με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του έργου τους.

Όσον αφορά τη διαχείριση του έργου τονίζεται ιδιαίτερα ότι είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία για τις δαπάνες και οι επιχορηγήσεις του ερευνητικού έργου σύμφωνα με το ΕΓΛΣ. Θα πρέπει, δηλαδή, να τηρούνται για το έργο τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί, όπου θα φαίνονται αναλυτικά οι δαπάνες κατά κατηγορία και οι επιχορηγήσεις. Αυτό ισχύει για όλους τους δικαιούχους. Στην

περίπτωση φορέων που τηρούν Β' κατηγορίας βιβλία, η επιχορήγηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων – εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την λοιπή δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των στοιχείων των παραστατικών, που αφορούν το έργο.

Τονίζεται ότι η μη τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού για κάποιες (ή όλες τις) κατηγορίες δαπανών θα έχει ως συνέπεια να κριθούν οι σχετικές δαπάνες μη επιλέξιμες. Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια κ.λπ. παραστατικά στοιχεία δαπανών του έργου τηρούνται από τον αντίστοιχο δικαιούχο και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων, που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Φωτοαντίγραφα των τηρουμένων πρωτοτύπων παραστατικών θα τηρούνται σε ιδιαίτερους φακέλους του λογιστηρίου του δικαιούχου ανά έργο, φέροντας ένδειξη του φακέλου όπου βρίσκεται το πρωτότυπο. Τα παραστατικά δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από εξοφλημένα τιμολόγια ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Τα πρωτότυπα των παραστατικών δαπανών πρέπει να σφραγίζονται με την ακόλουθη ένδειξη: «ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 (κωδικός και ακρωνύμιο του έργου)».

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτή, για χρόνο τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι ο φορέας απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.

Τονίζεται ότι το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας και μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου. Εξαιρεση αποτελούν τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που τυχόν θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, τα οποία θα είναι επιλέξιμα μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου.

Προκειμένου μία δαπάνη να κριθεί επιλέξιμη θα πρέπει το αντίστοιχο παραστατικό να έχει εξοφληθεί μετά την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών και πριν από την ημερομηνία υποβολής της τελικής έκθεσης επαλήθευσης από το όργανο επαλήθευσης.

Η λογιστική, τεχνική και οικονομική παρακολούθηση των έργων γίνεται από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ.

Εφόσον ο φορέας ασκεί επιλέξιμη και μη επιλέξιμη για τον Καν. 651/2014 δραστηριότητα, με τη διακριτή λογιστική παρακολούθηση επιβεβαιώνεται η μη σταυροειδής ενίσχυση των μη επιλέξιμων δραστηριοτήτων.

11.2.2 Παρακολούθηση πράξεων – Επαληθεύσεις – Πιστοποιήσεις

Η παρακολούθηση των έργων θα γίνεται από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ. Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ παρακολουθεί την εξέλιξη των έργων, τη χρηματοοικονομική πρόοδό τους, τους ποσοτικοποιημένους δείκτες, τα ορόσημα και τους στόχους και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την ομαλή χρηματοροή προς τα έργα, και όταν απαιτείται, εισηγείται διορθωτικές ενέργειες.

Εναλλακτικά ο δικαιούχος, όσον αφορά στο οικονομικό αντικείμενο, δύναται να αναθέτει την πιστοποίηση των δαπανών σε ορκωτούς λογιστές / ελεγκτές, εγγεγραμμένους στο Μητρώο Ελεγκτών της Ε.Λ.Τ.Ε. Το έργο του ορκωτού λογιστή

περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποβολή έκθεσης ελέγχου που αφορά στον έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας διενέργειας και εξόφλησης των δαπανών και της ορθής λογιστικής καταχώρησής της, την πραγματοποίηση των δαπανών εντός της επιλέξιμης περιόδου, την ύπαρξη επαρκών δικαιολογητικών για τον συσχετισμό αυτών με το συγκεκριμένο έργο, καθώς και τη συμμόρφωση με τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης. Οι ορκωτοί λογιστές / ελεγκτές επιλέγονται από τον δικαιούχο και η δαπάνη για την απασχόλησή τους είναι επιλέξιμη στην οικεία δράση μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου. Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ εκδίδει ειδικότερες οδηγίες για το περιεχόμενο και τις διαδικασίες υποβολής της έκθεσης ελέγχου.

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της υλοποίησης των έργων πραγματοποιείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης του ΕΣΠΑ. Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ καθώς και άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα της Ελλάδας και της ΕΕ διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν, όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσής του και στην έδρα του δικαιούχου και/ ή με επαλήθευση των στοιχείων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους.

Το σύνολο των ενεργειών επαλήθευσης πιστοποίησης (αίτημα επαλήθευσης, επαλήθευση έργων, κλ.π.) γίνεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).

Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας Πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης εντός συγκεκριμένων προθεσμιών μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης της απόφασης ένταξης και έντοκης επιστροφής της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

ι) Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης υποβάλλονται από το δικαιούχο ηλεκτρονικά στο ΠΣΚΕ καταχωρώντας τα σχετικά πεδία του σημείου «ΑΙΤΗΜΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ» του ΠΣΚΕ. Ο δικαιούχος επισυνάπτει στο ΠΣΚΕ έντυπο αιτήματος επαλήθευσης, το οποίο παρέχεται από την ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ στους ιστότοπους www.espa.gr και www.eydamth.gr, το οποίο ο δικαιούχος αναπαράγει, το συμπληρώνει κατάλληλα και το επισυνάπτει στο ΠΣΚΕ σε .pdf μορφή. Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά όπως αυτά καθορίζονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών – Απαραίτητα παραστατικά για την υλοποίηση φυσικού & οικονομικού αντικειμένου» της παρούσας. Ο τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών σε φυσική μορφή είναι ίδιος με τον περιγραφόμενο στο κεφάλαιο 9 της παρούσας «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ».

Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθεί μία (1) φορά και μετά την εκτέλεση τουλάχιστον του 30% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες).

Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του.

Τα αιτήματα επαλήθευσης-πιστοποίησης δαπανών υποβάλλονται στη περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι μεμονωμένες επιχειρήσεις, από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου.

ιι) Επαλήθευση έργων

Η παρακολούθηση των έργων των δικαιούχων γίνεται μέσω διοικητικής και επιτόπιας επαλήθευσης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ για το σκοπό αυτό όργανο ελέγχου κατόπιν Αιτήματος Επαλήθευσης-Πιστοποίησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση της επένδυσης, στην πιστοποίησή τους καθώς και στο εύλογο του κόστους αυτών και στην καταβολή της αναλογούσας επιχορήγησης.

Κατά την επαλήθευση – πιστοποίηση :

- γίνεται έλεγχος της επιλεξιμότητας, της ορθότητας, της σκοπιμότητας, της εγκυρότητας και της νομιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες
- διαπιστώνεται η ορθή κατανομή των δαπανών στις αντίστοιχες Κατηγορίες Δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο
- επιβεβαιώνεται το εύλογο του κόστους
- γίνεται έλεγχος έκδοσης των πρωτότυπων παραστατικών και εξόφλησης των δαπανών, των πρωτότυπων λοιπών δικαιολογητικών, τα οποία μονογράφονται και σφραγίζονται με ειδική σφραγίδα, που φέρει τον τίτλο του Προγράμματος. Ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων ανάλογα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κλπ)
- θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση να τεκμηριώνεται και να αιτιολογείται αναλυτικά η όποια περικοπή.

Τα δικαιολογητικά για τη διενέργεια της επαλήθευσης - πιστοποίησης του έργου (του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου) αναφέρονται αναλυτικά στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών – Απαραίτητα παραστατικά για την υλοποίηση φυσικού & οικονομικού αντικειμένου», της παρούσας πρόσκλησης.

Μετά το πέρας του ελέγχου και κατόπιν κάλυψης από το δικαιούχο των τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων που εντοπίστηκαν, ολοκληρώνεται η επαλήθευση – πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης επαλήθευσης-πιστοποίησης.

Επισημαίνεται ότι τόσο η έγγραφη ή/και ηλεκτρονική γνωστοποίηση ελλείψεων που εντοπίστηκαν στο υποβληθέν Αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης, από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, όσο και η κάλυψη αυτών από το δικαιούχο, δεν μπορεί να υπερβεί τις τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την πρώτη (έγγραφη ή/και ηλεκτρονική) γνωστοποίηση των ελλείψεων.

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

Η επαλήθευση στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης μπορεί να είναι είτε διοικητική είτε επιτόπια.

Η επιτόπια επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση του έργου, μπορεί να διενεργείται στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, και περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικειμένου του έργου.

Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία της επιτόπιας επαλήθευσης, αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης πριν την ακριβή ημερομηνία της επαλήθευσης και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

Η επιχείρηση από την πλευρά της θα πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επί τόπου επαλήθευση.

Η παρουσία του Επιστημονικού Υπεύθυνου του δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Στα όργανα ελέγχου των επιτόπιων επαληθεύσεων δύναται να συμμετέχουν και στελέχη εκτός ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, τα οποία διαθέτουν τα ανάλογα προσόντα και υποχρεωτικώς θα λάβουν σχετική εκπαίδευση και οδηγίες από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ. Τα μέλη του οργάνου επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών μπορεί να προέρχονται και από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών, από τα στελέχη της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ, της ΓΓΕΤ, ειδικούς εμπειρογνώμονες κ.α.. Κατά τον ορισμό των μελών των οργάνων επαλήθευσης διασφαλίζεται η μη συμμετοχή τους στην αξιολόγηση του ελεγχόμενου έργου. Σημειώνεται ότι ο συντονισμός του εκάστοτε οργάνου ελέγχου αποτελεί αρμοδιότητα της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ και φέρει την ευθύνη για τυχόν πράξεις ή παραλείψεις αυτών.

Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης, η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης.

Οι έλεγχοι μπορεί να πραγματοποιούνται, είτε με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσης του έργου και στην έδρα του φορέα, είτε από τα δηλωθέντα της ετήσιας έκθεσης προόδου, την τελική έκθεση και τα φωτοαντίγραφα των παραστατικών των φορέων. Για τη σύνταξη της τελικής έκθεσης προόδου, απαραίτητη είναι η επιτόπια επίσκεψη από το αρμόδιο όργανο ελέγχου.

iii) Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης – αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης Έκθεση Επαλήθευσης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο. Σε περίπτωση διαφωνίας με (ή λάθους σε) πεδία της Έκθεσης Επαλήθευσης, παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεστούν οι όποιες διορθώσεις σε αυτή, από το αρμόδιο όργανο με την αντίστοιχη τεκμηρίωση.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης πιστοποίησης :

- ο δικαιούχος ενημερώνεται γραπτώς για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή της σχετικής έκθεσης,
- ο δικαιούχος αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας επιχορήγησης.

Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης, παρέχεται το δικαίωμα στους Δικαιούχους να ασκήσουν αντιρρήσεις. Ο τρόπος καθώς και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση προσδιορίζονται στην Α.Π. 126829 / ΕΥΘΥ 1217/21-12-2105 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β 2784) με θέμα «ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΣΩΝ ΑΠΟ ΠΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡ.22 ΤΟΥ Ν.4314/2014», όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στους Δικαιούχους με ευθύνη της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ.

Το Αίτημα Επαλήθευσης, η Έκθεση Επαλήθευσης, η Πιστοποίησή της και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης.

11.3 Καταβολή Ενίσχυσης – Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

Η Δημόσια Δαπάνη (Εθνική επιχορήγηση) κάθε εγκεκριμένου έργου ανέρχεται, κατά μέγιστο, στο ποσό το οποίο περιγράφεται στην εγκριτική απόφαση του επενδυτικού σχεδίου.

Η καταβολή της ενίσχυσης γίνεται σε στάδια (δόσεις) κατά τη διάρκεια του έργου. Κάθε δόση αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο ποσοστό της συνολικής εγκεκριμένης ενίσχυσης. Η τελευταία δόση (αποπληρωμή) καταβάλλεται μετά τη λήξη και οριστική παραλαβή του έργου και το ύψος της δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά εξαρτάται από τις συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες του κάθε δικαιούχου για το σύνολο του έργου.

Η καταβολή της κάθε δόσης της ενίσχυσης από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ γίνεται με την κατάθεση του αντιστοίχου ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό, που ο δικαιούχος έχει δηλώσει στην ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ και θα πραγματοποιείται ανάλογα με τη ροή χρηματοδότησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την καταβολή κάθε ποσού επιχορήγησης αποτυπώνονται στο **Παράρτημα ΙΙΙ** «Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών – Απαραίτητα παραστατικά για την υλοποίηση φυσικού & οικονομικού αντικείμενου», της παρούσας πρόσκλησης.

Το σύνολο των ενεργειών για τις καταβολές ενίσχυσης (αίτημα προκαταβολής, έγκριση χορήγησης προκαταβολής, ενδιάμεση καταβολή, αποπληρωμή, εκταμιεύσεις) διενεργούνται μέσω του ΠΣΚΕ με την συμπλήρωση των αντίστοιχων πεδίων του.

11.3.1 Προκαταβολή

Μετά την υπογραφή της απόφασης ένταξης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο πιστωτικό ίδρυμα, η οποία εκδίδεται υπέρ της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ με διάρκεια ισχύος είτε αορίστου χρόνου είτε ορισμένου χρόνου με λήξη μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης. Στη δεύτερη περίπτωση και εφόσον συμβεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, η εγγυητική επιστολή ορισμένου χρόνου να λήγει πριν την ολοκλήρωση της επένδυσης, ο δικαιούχος υποχρεούται, άμεσα να την αντικαταστήσει με άλλη ώστε να ικανοποιείται εκ νέου η ανωτέρω απαίτηση. Αποτελεί ευθύνη της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ να παρακολουθεί και να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του.

Η δυνατότητα λήψης προκαταβολής μέχρι του 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, δύναται να πραγματοποιηθεί με σειριακά αιτήματα τα οποία δε θα υπερβαίνουν το προαναφερθέν ποσοστό και δε θα υποβληθούν μεταγενέστερα του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης.

Η προκαταβολή συμψηφίζεται με την ενδιάμεση καταβολή ή με την αποπληρωμή του έργου σε περίπτωση που δεν υπάρχει ενδιάμεση καταβολή.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται, έπειτα από αίτημα του δικαιούχου, να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Τα Αιτήματα Προκαταβολής υποβάλλονται από το δικαιούχο ηλεκτρονικά στο ΠΣΚΕ καταχωρώντας τα σχετικά πεδία της εφαρμογής «ΑΙΤΗΜΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ» του ΠΣΚΕ. Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα VIII «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ». Ο τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών σε φυσική μορφή είναι ίδιος με τον περιγραφόμενο στο κεφάλαιο 9 της παρούσας «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ».

Σε κάθε περίπτωση, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σχετική διαδικασία (ΔΙΙ_7_ΚΕ) του ΣΔΕ, οι παραπάνω προκαταβολές υπόκεινται στην υποχρέωση εντός τριετίας και σε κάθε περίπτωση μέχρι 31/12/2023 να καλυφθούν από τις δαπάνες που καταβάλλονται από τους Δικαιούχους στο πλαίσιο της υλοποίησης της πράξης και δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας.

11.3.2 Ενδιάμεση καταβολή

Δύναται να καταβάλλεται έπειτα από υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης – Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Η ενδιάμεση καταβολή ανέρχεται στο 50% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης. Καταβάλλεται από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ στο δικαιούχο της ενίσχυσης, εφόσον μετά από διοικητικό έλεγχο που διενεργήσει η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, πιστοποιήσει την πραγματοποίηση του οικονομικού αντικειμένου σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) επί του εγκεκριμένου συνολικού επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης και το ανάλογο φυσικό αντικείμενο.

Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα VIII «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ». Ο τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών σε φυσική μορφή είναι ίδιος με τον περιγραφόμενο στο κεφάλαιο 9 της παρούσας «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ».

11.3.3 Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου, την οριστική παραλαβή του και την Βεβαίωση Ολοκλήρωσης της Πράξης.

Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, καθώς και η αναλογούσα αυτού δημόσια χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την ικανοποίηση ή όχι των απαιτήσεων της απόφασης ένταξης. Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ διασφαλίζει ότι ο Δικαιούχος λαμβάνει πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης ενίσχυσης το αργότερο σε ενενήντα μέρες μετά την ημερομηνία υποβολής του Αιτήματος από το Δικαιούχο. Προς τούτο, μπορεί να καταρτίσει ενδιάμεσες ενδεικτικές προθεσμίες. Η προθεσμία πληρωμής των 90 ημερών δύναται να διακοπεί από τη ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 132 παρ. 2 του Καν.1303/2013.

Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση της ένταξης της ενίσχυσης, οι καταβολές των ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης). Ο υπολογισμός αυτός πραγματοποιείται πριν την τελική δόση – αποπληρωμή του έργου.

Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα VIII «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ». Ο τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών σε φυσική μορφή είναι ίδιος με τον περιγραφόμενο στο κεφάλαιο 9 της παρούσας «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ».

12. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

12.1 Διαδικασία τροποποίησης

Αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται από τους δικαιούχους ηλεκτρονικά στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), καταχωρώντας τα σχετικά πεδία της εφαρμογής «ΑΙΤΗΜΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ» του ΠΣΚΕ. Ο δικαιούχος επισυνάπτει στο ΠΣΚΕ έντυπο αιτήματος τροποποίησης, το οποίο παρέχεται από την Δ.Α./ΕΦ στους ιστότοπους www.espa.gr και www.eydamth.gr, το οποίο ο δικαιούχος αναπαράγει/κατεβάζει, το συμπληρώνει κατάλληλα και το επισυνάπτει στο ΠΣΚΕ σε .pdf μορφή. Ο

δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά προκειμένου να τεκμηριώσει το αίτημα του. Ο τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών σε φυσική μορφή είναι ίδιος με τον περιγραφόμενο στο κεφάλαιο 9 της παρούσας «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ».

Αλλαγή των επιμέρους στοιχείων της Απόφασης χρηματοδότησης είναι δυνατή, μετά από υποβολή τεκμηριωμένου αιτήματος από τον δικαιούχο, εφόσον δεν αλλοιώνεται η φύση και οι στόχοι του επενδυτικού σχεδίου και εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της προκήρυξης.

Τα αιτήματα τροποποίησης, εκτός αυτών που υποβάλλονται για λόγους ανωτέρας βίας, μπορούν να κατατίθενται μετά το πρώτο εξάμηνο από την ημερομηνία έναρξης υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, (η ημερομηνία υποβολής καθορίζεται από τον αριθμό πρωτοκόλλου που θα αποδοθεί στο σχετικό εισερχόμενο έγγραφο).

Η έγκριση της τροποποίησης αποτελεί απαιτούμενο για την υλοποίηση και πληρωμή ενεργειών που προβλέπονται στο αίτημα τροποποίησης.

Σε περίπτωση που οι προτεινόμενες αλλαγές του επενδυτικού σχεδίου επηρεάζουν την αρχική αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση των κριτηρίων επιλογής, η ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ επαναξιολογεί το επενδυτικό σχέδιο και εισηγείται στον Περιφερειάρχη ΑΜΘ την έκδοση εγκριτικής ή απορριπτικής απόφασης.

Σε περίπτωση που οι προτεινόμενες αλλαγές του επενδυτικού σχεδίου δεν επηρεάζουν την αρχική αξιολόγηση η ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ εξετάζει το αίτημα και εισηγείται στον Περιφερειάρχη ΑΜΘ την έκδοση εγκριτικής ή απορριπτικής απόφασης.

Οι τροποποιήσεις στοιχείων της εγκριτικής απόφασης ορίζονται στην επόμενη παράγραφο και εξετάζονται από την ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ, μέσω των διαδικασιών του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, εφόσον απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στους Δικαιούχους με ευθύνη της ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ.

Ο δικαιούχος δύναται να μην υποβάλλει αίτημα τροποποίησης σε περίπτωση επουσιωδών αλλαγών, οι οποίες δεν αποτελούν στοιχεία της εγκριτικής απόφασης. Η επιχείρηση δύναται να πραγματοποιεί τις προαναφερθείσες αλλαγές σε όλη την διάρκεια του έργου μέχρι την λήξη αυτού με ενημέρωση της ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ και με την επιφύλαξη της επαλήθευσής τους.

Τροποποίηση επιμέρους στοιχείων της Απόφασης ένταξης είναι δυνατή εφόσον τηρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων μεταβολών των στοιχείων του έργου ως προς την ομαλή υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου και την επίτευξη των στόχων του,
- δεν αλλοιώνονται η φύση και οι στόχοι του έργου,
- δεν μεταβάλλονται στοιχεία με τρόπο που να ακυρώνονται η επιλεξιμότητα ή/ και η θετική αξιολόγηση της Αίτησης Χρηματοδότησης, βάσει των κριτηρίων της παρούσας Πρόσκλησης,
- δεν αυξάνεται το ποσό της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης του έργου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε κάθε περίπτωση και προκειμένου για οποιαδήποτε τροποποίηση της πράξης πρέπει να πληρούνται όροι και προϋποθέσεις που διασφαλίζουν την επιλεξιμότητα και θετική αξιολόγηση της, βάσει των κριτηρίων της εκάστοτε Πρόσκλησης/ Προκήρυξης.

Οι τροποποιήσεις που επιτρέπεται να πραγματοποιηθούν από τους δικαιούχους έργων της παρούσας Πρόσκλησης ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

12.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Ως τροποποιήσεις στοιχείων της εγκριτικής απόφασης, που εξετάζονται από την ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ θεωρούνται οι παρακάτω:

- Τροποποίηση στοιχείων των δαπανών και των παραδοτέων, που δεν επηρεάζουν τη φύση και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου και τους όρους και προϋποθέσεις της προκήρυξης,
- Τροποποίηση προϋπολογισμού με αυξομείωση ανά κατηγορία δαπάνης ως 30% του συνολικού προϋπολογισμού,
- Προσθήκη νέας κατηγορίας δαπανών, μη προβλεπόμενη κατά την υποβολή της πρότασης, μέχρι 5% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου,
- Παράταση ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου,
- Μεταβολή εταιρικής / μετοχικής σύνθεσης σε ποσοστό >25%.

Επισήμανση: Σε κάθε περίπτωση για την τροποποίηση της πράξης πρέπει να πληρούνται όροι και προϋποθέσεις που διασφαλίζουν την επιλεξιμότητα και θετική αξιολόγηση της, βάσει των κριτηρίων της εκάστοτε Πρόσκλησης/ Προκήρυξης.

Όλες οι τροποποιήσεις, εκτός αυτών που πραγματοποιούνται με ευθύνη του δικαιούχου, όπως περιγράφονται στη παράγραφο 12.1 τελούν υπό την έγκριση της ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ. Τα σχετικά αιτήματα θα πρέπει να συνοδεύονται από αναλυτική αιτιολόγηση σε σχέση με τις ανάγκες του φυσικού αντικείμενου του έργου που δημιουργούν την ανάγκη για την εκάστοτε τροποποίηση. Τα αιτήματα τροποποιήσεων δεν θα εξετάζονται έως ότου υποβληθούν όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία και δικαιολογητικά που προβλέπονται από την παρούσα Ενότητα ή την Απόφαση χρηματοδότησης. Εφόσον υποβληθούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία, η αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης θα επεξεργάζεται τα αιτήματα τροποποιήσεων και θα αποστέλλει ηλεκτρονικά τις σχετικές απαντητικές επιστολές ή/και τροποποιητικές αποφάσεις, όπου απαιτείται.

12.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, επιτρέπονται τροποποιήσεις ήσσοнос σημασίας ως ακολούθως :

- Αλλαγή υπεύθυνου έργου.
- Αλλαγή νομίμου εκπροσώπου.
- Μεταβολή επωνυμίας ή/και νομικής μορφής της επιχείρησης.
- Μεταβολή εταιρικής / μετοχικής σύνθεσης σε ποσοστό έως 25% .
- Αλλαγή χρηματοδοτικού σχήματος μόνο σε περίπτωση ενσωμάτωσης τραπεζικού δανεισμού (σε περίπτωση κατάργησης τραπεζικού δανεισμού δεν απαιτείται τροποποίηση).
- Αλλαγή έδρας επιχείρησης ή/και τόπου εγκατάστασης.
- Μετεγκατάσταση της ενισχυθείσας δραστηριότητας εφόσον γίνεται εντός της ίδιας περιφέρειας.
- Αλλαγή προμηθευτή.
- Αντικατάσταση μέλους της ομάδας έργου από ένα ή περισσότερα μέλη με ισότιμα προσόντα.
- Αλλαγή δαπάνης/δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, με νέα/νέες δαπάνες εντός της ίδιας Κατηγορίας δαπανών για τις οποίες, νέες δαπάνες, τεκμηριώνεται σωρευτικά ότι:
  - υπακούουν στους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών της κατηγορίας,
  - εξυπηρετούν καλύτερα τις ανάγκες της επένδυσης.

Διευκρινίζεται ότι τέτοιες αλλαγές δαπανών μπορούν να ενσωματώνονται στο αίτημα επαλήθευσης / πιστοποίησης και να εξετάζονται απευθείας με αυτό χωρίς να απαιτείται η υποβολή σχετικού αιτήματος τροποποίησης.

Οι τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας μπορούν να πραγματοποιηθούν με ευθύνη των δικαιούχων σε όλη την διάρκεια του έργου χωρίς προηγούμενη έγκριση. Συνοδεύουν το αντίστοιχο Αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης, και υποβάλλονται μέσω του ΠΣΚΕ, όπου και αποτυπώνονται με ευδιάκριτο τρόπο οι προτεινόμενες αλλαγές σε σχέση με το εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της Απόφασης ένταξης. Η αποδοχή τους τελεί υπό την έγκριση του οργάνου που διενεργεί την επαλήθευση-πιστοποίηση, και το οποίο εξετάζει την πλήρωση των προϋποθέσεων που αναφέρονται ανωτέρω για το χαρακτηρισμό κάποιας τροποποίησης ως ήσσονος σημασίας και τη συμμόρφωσή τους με τους υπόλοιπους όρους της παρούσας Πρόσκλησης.

Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι των ενισχύσεων φέρουν την ευθύνη οι ως άνω τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας να μην οδηγούν σε απόκλιση από τους όρους και τα κριτήρια της παρούσας πρόσκλησης και της απόφασης χρηματοδότησης της επενδυτικής πρότασης.

12.4 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Δεν επιτρέπονται οι παρακάτω τροποποιήσεις:

- Τροποποίηση της ημερομηνίας έναρξης του έργου και της ημερομηνίας επιλεξιμότητας δαπανών.
- Αύξηση της ενίσχυσης (δημόσιας δαπάνης) του Αναδόχου φορέα – Εταίρου.
- Τροποποίηση στοιχείων του φυσικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου, η οποία επηρεάζει τη φύση και τους στόχους του επενδυτικού στοιχείου και τους όρους και προϋποθέσεις της προκήρυξης.
- Τροποποίηση στοιχείων του προϋπολογισμού, όταν περιλαμβάνει αυξομείωση ανά κατηγορία δαπάνης μεγαλύτερη του 30% του συνολικού προϋπολογισμού.
- Προσθήκη νέας κατηγορίας δαπανών, μη προβλεπόμενη κατά την υποβολή της πρότασης, μεγαλύτερη του 5% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

13. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την σύνταξη της Έκθεσης Επαλήθευσης των συνολικών στοιχείων της Πράξης, και με βάση τα αποτελέσματά της και τη σύνταξη της έκθεσης πιστοποίησης, η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ προβαίνει στη σύνταξη της Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης Πράξης μέσω του ΠΣΚΕ, την οποία κοινοποιεί στο Δικαιούχο.

Με τη Βεβαίωση αυτή:

- βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου της Πράξης (τα παραδοτέα, η επίτευξη της τιμής στόχου των δεικτών και των στόχων της Πράξης),
- βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου του Δικαιούχου και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης δαπανών (συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια δαπάνη) όλων των προηγούμενων ενδιάμεσων Αιτημάτων Πληρωμής καθώς και του τελικού Αιτήματος,
- ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και αποτυπώνονται ποσά που ενδεχόμενα έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό,
- καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της Πράξης,
- βεβαιώνεται η έκδοση των αδειών που προβλέπονται από το οικείο ρυθμιστικό πλαίσιο,

- διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του Δικαιούχου που τίθενται στην απόφαση ένταξης Χρηματοδότησης και ειδικότερα δημοσιότητας και ΑΜΕΑ και υποβολής απαιτούμενων στοιχείων,
- διαπιστώνεται η συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στην πράξη (από ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της Ε.Ε.),
- καθορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης κάθε Μακροχρόνιας Υποχρέωσης του Δικαιούχου, όπως αυτές έχουν προδιαγραφεί στην απόφαση ένταξης.

Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ κοινοποιεί τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης στον δικαιούχο. Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Φάκελο Πράξης.

13.1 Δείκτες επιτυχίας της παρούσας δράσης

Οι δείκτες που χαρακτηρίζουν τη δράση είναι οι ακόλουθοι:

Πίνακας 5: Δείκτες εκροής

Ε.Π:	Α.Π:	ΤΑΜΕΙΟ:	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:	
2014GR 16M2OP 014	1	ΕΤΠΑ	1b	
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ (2023)
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	25
CO02	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	25
CO27	Έρευνα, καινοτομία: Ιδιωτικές Επενδύσεις που συνδυάζονται με δημόσια στήριξη στον τομέα της καινοτομίας ή σε έργα έρευνας και ανάπτυξης	Ευρώ	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	3.000.000
CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	22
CO29	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση για να εισάγουν νέα προϊόντα στην εταιρεία	Επιχειρήσεις	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	25

Πίνακας 6: Δείκτες αποτελέσματος

Ε.Π:	Α.Π:	ΤΑΜΕΙΟ:	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:	
2014GR 16M2OP 014	1	ΕΤΠΑ	1b	
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ (2023)
T1012	Δαπάνες Ε&Α επιχειρήσεων ως ποσοστό του Περιφερειακού ΑΕΠ	Ποσοστό	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	0,15

14.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

14.1 Υποχρεώσεις κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου

Οι δικαιούχοι των οποίων τα έργα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, πρέπει να τηρούν τις παρακάτω υποχρεώσεις:

- i. να τηρούν τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα πρόσκληση και στην Απόφαση ένταξης,
- ii. να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση του έργου και ιδίως όσον αφορά το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, κρατικών ενισχύσεων, την αειφόρο ανάπτυξη, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες (ΕΕ 1303/2013/17.12.2013, Άρθρο 7),
- iii. να μην μεταβάλουν την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους, χωρίς ενημέρωση της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ,
- iv. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το έργο ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται,
- v. να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) με τα δεδομένα και έγγραφα του έργου που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των υποβαλλόμενων στοιχείων,
- vi. να μην λαμβάνουν ενίσχυση από άλλο εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα για την υλοποίηση του έργου ή τμήματος αυτού ή/και τμήματος των επιλέξιμων δαπανών κατά παράβαση των περιορισμών σώρευσης κρατικών ενισχύσεων,
- vii. να μην μεταβιβάζουν ή αντικαθιστούν, χωρίς την έγκριση της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, πάγια περιουσιακά στοιχεία, οι αποσβέσεις των οποίων έχουν ενισχυθεί,
- viii. να τοποθετούν αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες στο έργο σχετικά με τη συγχρηματοδότηση του έργου από το ΕΤΠΑ και την υλοποίησή του στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο που χρησιμοποιείται κατά την υλοποίηση του έργου ή παράγεται στο πλαίσιο του έργου. Να κάνουν αναφορά στη χρηματοδότηση του έργου από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους μέσω της παρούσας Πρόσκλησης, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις), καθώς και με την ανάρτηση στον δικτυακό τόπο τους,
- ix. να κάνουν αναφορά στη χρηματοδότηση του έργου από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους μέσω της παρούσας Πρόσκλησης, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από την ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις), καθώς και με την ανάρτηση στον δικτυακό τόπο τους,
- x. να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, στις διαδικτυακές πύλες www.eydamth.gr, www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης,

ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.

14.2 Υποχρεώσεις μετά την ολοκλήρωση του έργου

I) Υποχρεώσεις που αφορούν όλους τους Δικαιούχους Φορείς

- α) Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση των όρων που προβλέπονται στην παρούσα πρόσκληση και την Απόφαση Ένταξης
- β) Ο δικαιούχος δεν μπορεί να ενισχυθεί από άλλο Εθνικό ή Κοινοτικό Πρόγραμμα για την υλοποίηση της ίδιας πρότασης ή τμήματος αυτής.
- γ) Οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται και με κατάλληλο μηχανισμό να διασφαλίζεται η μη ενίσχυση μη επιλέξιμων δραστηριοτήτων σε περίπτωση μεικτής δραστηριότητας
- δ) Για τον έλεγχο των μακροχρονίων υποχρεώσεων, ο δικαιούχος, πρέπει να αποστέλει στην ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ όλα τα σχετικά έγγραφα που ζητούνται εγγράφως από αυτήν. Σε περίπτωση μη προσκόμισης αυτών επιβάλλεται επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.
- ε) Ο δικαιούχος, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ ή/και με άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, οφείλει να παράσχει κάθε στοιχείο και πληροφορία που αφορούν στο έργο ακόμα και μετά τη λήξη της Δράσης ώστε να εξασφαλιστεί η δυνατότητα αποτίμησης και αξιολόγησης της Δράσης και να υποστηριχθεί ο σχεδιασμός μελλοντικών παρόμοιων Δράσεων.
- στ) Όλα τα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου τηρούνται από τους δικαιούχους σε ειδική μερίδα καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, αλλά και στη συνέχεια για τέσσερα (4) χρόνια από την ημερομηνία καταβολής της τελευταίας δόσης της επιχορήγησης και τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου, της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, της ΕΔΕΛ ή των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος και τούτο ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών της παραγωγικής επένδυσης.
- ζ) Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή. Σημειώνεται ότι, ο χρόνος διατήρησης των παραστατικών δεν μπορεί να είναι μικρότερος από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- η) Η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της δημόσιας επιχορήγησης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής τους, σύμφωνα με την ΚΥΑ 126829 ΕΥΘΥ 1217(1) (ΦΕΚ 2784 Β', 21-12-2015).

14.3 Εξέταση τήρησης υποχρεώσεων δικαιούχων

Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, αναλαμβάνει όλες τις ενέργειες, οι οποίες απαιτούνται για την παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων και για το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα που εκτείνεται και μετά την ολοκλήρωση των έργων. Η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ τηρεί επίσης λεπτομερείς φακέλους των έργων για μία δεκαετία μετά την ολοκλήρωση των έργων.

15. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Μονάδα Α΄, Τηλ: 2531352300, 25310-82080, E-mail: anmathraki@mou.gr και edapamth@mou.gr, URL: <http://www.eydamth.gr>

Για τεχνικά θέματα της εφαρμογής οι δικαιούχοι μπορούν να απευθύνονται στο HELPDESK (γραφείο υποστήριξης) που λειτουργεί η ΜΟΔ, τηλ: 210-7787940, support@mou.gr (ώρες γραφείου 09:00 – 17:00)

16. ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ – ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ

Σε ότι αφορά σε παρατυπίες, διακοπή της ενίσχυσης καθώς και σε ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο Άρθρο 22 του Ν. 4314/2014 (Α 265) ως ισχύει και στην υπ. αριθμ. 126829/ΕΥΘΥ 1217/08.12.2015 (Β2784) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014–2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 4314/2014»

Σημειώνεται ότι η ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, στο πλαίσιο της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Πολιτικής για καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις θα διαβιβάζει στοιχεία που περιέχουν υπόνοια απάτης στις αρμόδιες αρχές. Λεπτομερής αναφορά «Καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις» υπάρχει στην σελίδα του ΕΣΠΑ (www.espa.gr), και και συγκεκριμένα στον σύνδεσμο:

<https://www.espa.gr/el/Pages/staticAntiFraudPolicy.aspx>.

17.ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

Αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Πρόσκλησης αποτελούν τα Παραρτήματα Ι – Χ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.1: Ενδεικτικό έντυπο υποβολής αίτησης χρηματοδότησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.2: Συμπληρωματικό έντυπο υποβολής αίτησης χρηματοδότησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Δημοσιονομικές διορθώσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών – Απαραίτητα παραστατικά για την υλοποίηση φυσικού & οικονομικού αντικειμένου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: Ορισμός ΜΜΕ και Υπόδειγμα δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την ιδιότητα ΜΜΕ μιας επιχείρησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Ορισμός προβληματικών επιχειρήσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Κριτήρια αξιολόγησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Απαιτούμενα δικαιολογητικά αξιολόγησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX: Υποδείγματα υπεύθυνων δηλώσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: Πίνακας επιλέξιμων ΚΑΔ